

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota,
Kiadóhivatal:
Bulv. Regele Ferdinand 22,
(József főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
151.

Egyes szám ára 2 lel, vasárnap:
3 lel. Buzarestitben 50 banival
18bb.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
Egyes évre ... 480 Lel,
Fél évre ... 240 Lel,
Negyed évre ... 120 Lel,
Havonta ... 40 Lel.
Hirdetések díjazás szerint
Megjelenik naponta reggel.

Feladó szerkesztő:

Károly József.

A Magyar Párt a magyar nyelvű oktatásért.

A Magyar Párt kolozsvári intézőbizottsága a napokban ülést tartott, amelyen egy a miniszterelnökhöz intézendő memorandumot szövegezték meg. A mostani memorandum egy már júniusban a kormányhoz juttatott memorandumra emlékeztető és ebben megsűrgeti a párt a magyar iskolák ügyében hozzájuttatott kérelmek elintézését. Hangsúlyozza az új memorandum, hogy a magyarral vil oktatás nemcsak a maguk, hanem az ország előrehaladását és az emberi művelődés nagy ügyét is szolgálják. Kívánja, hogy meelőtt az új közoktatásügyi törvény megalkotását megkezdénék a kisebbségi iskolák kérdésében új tárgyalást tartsanak, amelyre a legérdekeltettebbeket az egyházak és a párt képviselőit is hívják meg. Hivatkozik még a memorandum a nemzetközi szerződésekre, a jogra és az ország békés fejlődésének szükségességére. A párt hiszi, hogy az újabb memorandum eredményel fog járni.

Külföldi kölcsön.

Bucurestiből jelentik: Az Argus jelentése szerint a kormány és Wickers angol bankár között lefolytatott tárgyalások sikerre vezettek. A megállapodás részletei azonban ismeretlenek. Hír szerint a Wickers csoport vagy nagymennyiségű vasúti anyagot szállít Romániának, vagy pedig fesszu lejárati kölcsönt fog biztosítani az országnak. Mindenesetre bizonyos az, hogy Wickers tárgyalásai után előálló helyzet az immár fenyegető mérveket öltő munkanélküliséget enyhíteni fogja. Az Argus leközli a Financial News nevű angol közgazdasági lap erre vonatkozó cikkét, amely megemlíti, hogy Angliának a balkáni Krupp-művekbe való bekansolódása Angliára nézve igen előnyös és ennek közgazdasági jelentősége igen nagy.

Wickers bankár már korábban is tett ajánlatot a kormánynak nagyobb font kölcsönre, de annak idején a tárgyalások nem vezettek eredményre. Az angol bankár, mint pénzesoportjának feje, most a resicai művek angol részvényeseinek érdekképviseletében jött Romániába, hogy a vállalat új részvénykiadásából az angol részvényesekre eső hányvadót átvegye. Ezt az alkalmat használta fel Wickers bankár a kölcsön ismételt felajánlására és ugyilátszik, hogy a közvetlen tárgyalások meghozzák az eredményt.

Királyi trónbeszéddel megnyitották a parlament őszi ülészeit.

A trónbeszéd a parlamenti békéről, a barátságos szomszédságról és a valutáról. A háztulajdonosok kérvénye.

Bucurestiből jelentik: A parlament őszi ülészeit ma ment. végbe. Amikor a királyi pár kíséretével a parlament felé mentek, a főposta épülete előtt a háztulajdonosok küldöttsége várta az uralkodót. A küldöttség vezetője arra kérte a királyt, hogy hasson a jelenleg érvényben lévő lakbértörvény hatályaon kívül helyezése meert az a háztulajdonosok létérdekeit támadja. A küldöttség vezetője átnyújtotta Öfelségének a háztulajdonosok írásban foglalt kérvényét. Az uralkodó átvette a kérvényt és kíséretével együtt a parlamentbe ment.

Délben pont 12 órakor érkezett Ferdinand király, Maria királyné, Károly trónörökös és az udvari méltóságok a palament elé, ahol Bratianu Jonel miniszterelnök ünnepélyes formák között fogadta a királyi családot, majd bevomultak a parlament üléstermébe, ahol a

király hozzá kezdett a trónbeszéd felolvasásához. A trónbeszéd tartalma a következő:

A trónbeszéd.

A jelen ülészet folytatni kívánja a konszolidáció munkáját. A közlekedési és közoktatásügyi reformok, az ortodox egyházak reformálása, a kultuszreform, a közvetett adókról szóló törvényjavaslat, a munkástörvény és a külön kodexek egyesítése a parlament jelenlegi munkája. A kisajátítások már majdnem mindenhol befejeződtek, csak még az erdők kisajátítása szükséges, hogy a falusi lakosság teljes kielégítés nyerjen.

A trónbeszéd konstatálja, hogy a pénzügyi helyzet javul és a költségvetés egyensúlya, valamint a pénzügyi rend helyreállítása lehetővé fogja tenni, hogy a kormány' behatóan foglalkozzon az ország természeti kincsének értékesítésével. Bár bizonyos

hogy a román valuta stabilizálva van, külföldi állása még nem felel meg belső értékének. A trónbeszéd hangsúlyozza, hogy Románia és a szomszéd államok, valamint a szövetségesek között barátságos a viszony. Majd rátér a jövőtételi kérdésre. Reméli, hogy rövidebb idő alatt megoldódik ez a kérdés, amely Romániának is meg hozza az öt megillető kártérítést. Végül reményét fejezi ki, hogy a parlament gondoskodik a hadsereg szükségleteiről és hozzájárul a hadsereg részére szükséges intézkedések megvalósításához.

A trónbeszéd befejezésül a parlament tagjaihoz fordul, hogy figyeljenek el a szenvedélyek és álljon helyre a pártok között a béke, amelynek hiánya több ízben megszakította a parlament munkáját.

A trónbeszédet felolvasása közben számtalan éljenzés szakította meg. A beszéd után a szenátorok lelkes óvációkban részesítették az uralkodó párt. Ezután a parlament tagjai az összegyűlt óriási közönség éljenzése közben a királyi család tagjai kíséretikkel elhagyták a parlament üléstermét és a királyi palotába tértek vissza. A király távozása után az őszi ülészet első ülése véget ért.

Egyszer volt Aradon kutyavásár...

Langyos nap sütött az aradi Marospartra és az őszi hangulatba belecsaholtak, üvöltöttek, vonyítottak és ugattak a kutyák. Számszerint alig 132-en. A Neptun-fürdő kabinjában, ahol még hat hét tel azelőtt szegénylős fehér nőtestek rejtőzködtek, most kevésbé szegénylős foxterrier és vizslakisszonyok és urak néztek egykedvűen a világra. Bár kiállításianyag voltak, hozzájuk nyulni szabad volt.

Délután folyt le a nagy márkóforékverseny és pedigrés foxterrierok versengtek, melyikük tudja jobban miklikotorni a rókát földalatti tanyájáról. A Neptun-fürdő közepén levő szabad területen ravasz földalatti verneket ástak és amikor az izgalom és várakozás már tetőpontjára lépett, megjelent Gyarmaty mester, kezében hatalmas róka és azt elhelyezte a lakban. Jött egy fiatal fiú és amint

leoldották nyakáról a láncot, színtén bebújt a lakba. Pár pillanatilg vérfagyasztó esend, majd ugatás, a két állat a föld alatt „haragszom rád”-ot játszott. Pár pillanat múlva megjelent a kutya és kijelentette, hogy ő többet nem megy a föld alá. Nem érdemes vesződni, hisz a tisztelecáját igysem ő kapja, hanem a gazdája, fogja meg az a rókát. Ezután jött egy vékony foxterrier, ez semmi hajlandóságot sem mutatott a rókafogásra. Gazdája dühösen rákiáltott:

— Te foxi, foksz-t már bebujná. A kutya, hogy meneküljön a rossz szójáték elől, azonnal a föld alá menekült. Kis idő múlva kihozta a rókát. A rossznyelvek ugyan azt állítják, hogy a róka hozta ki a kutyát.

Pár perc szünet jött ezután, ez szükséges volt róka és kutyacsere re. Most jött a többszörös bajnok, Graur dr. kutyája. Mint az örült, ki letépte láncát, vágatott a kutya földalatti folyosón át. Pár pillanatilg múlva, a kutyaszakályok

precíz betartásával, fogták a róka torkába illesztve, kihozta azt a napvilágra. A róka, ne hogy megszüdolja az elemi iskolai olvasókönyveket, azonnal hafottnak tette magát, mire a bajnok szép illedelmesen kivette fogait a torkából. Erre a róka, nehogy ravaszágáról rossz véleményvel legyennek, azonnal belekapott a kutya lábába. Ez viszont a fejét harapta meg, mire mindaketten vérezni kezdtek. Azonnal odarohantak a rendezői és szódavizes lüvegből hideg zuhanyt bocsátottak a temperamentumos állatok fejére. A hideg ital hatott, az állatok eferesztették egymást. Gyarmaty mester egy ügyes fogással elkapta a róka bozontos farkát és visszakioldta a föld alá, a győztes pedig büszkén, a közönség sűrű tapsai között elde felirozott gazdája előtt. Eddig azt hittük, hogy a szódavíz csak sprácer alakjában bír jótékony hatással.

Bájos fiatal leány Persa Ici lépett most a porondra, láncon ve-

A nemzeti párt nagygyűlései.

(Nagyszabású beszédek Bucurestiben és Sírán.)

(Saját tudósítónktól.) Vasárnap délután tartotta a nemzeti párt tervezett aradmegyei gyűlései közül az elsőt Sírán (Világoson), amelyet még a kezdete előtt egy kis incidens zavart meg. A népgyűlés megkezdését délután három órára hirdették és úgy volt lígorg az a templom melletti kis térségen tartják meg. Három órára már nagy tömeg gyűlt egybe a gyűlés hirdett színhelyére és éppen megakarták kezdeni a gyűlést, amikor egy hatóságilag személy lépett elő és kijelentette, hogy a népgyűlést nem engedni megtartani a szabad ég alatt, hanem csak is zárt helyiségben. Azután azt ajánlotta, hogy vonuljon a gyűlés közönsége a Casa Nationalaba. Goldis László volt miniszter azt válaszolta, hogy ezt a rendelkezést nem respektálja és ő a saját felelősségére is megtartja a gyűlést a szabadban. Ettől csak abban az esetben áll el, ha karhatalommal akadályozzák meg, vagy tartóztatják. Goldis ezután felszólította a tömeget, hogy vonuljanak be vele együtt a templom udvarára.

A gyűlés első szónoka Goldis volt, aki a kormányzati rendszert bírálta és elítélte a felelőtlen elemek most teleplezett összeesküvését, amellyel sokat ártnak az országnak. Románia mindig békés állam volt, ahol politikai gyilkosságok nem fordultak elő. Beszélt arról a vádról, hogy a nemzeti párt nem állná meg helyét a kormányon. Ez megdől azzal a bizonyítékkal, amelyet az imperium átvétele után szolgáltatott a párt, öt éves háború után nyugalmat teremtett és beállította a közigazgatási aparátust. Rátért a legutóbbi aradi bírói áthelyezésekre és kö-

vetelte a bírói kar elmozdíthatatlan rendszerének újbóli megvalósítását, mert addig a bírói kar nem lehet független. Nem szabad megtörténnie annak, hogy becsületes, dolgos embereket máról-holnapra kikergessenek tüzhelyeikről idegenbe. Marsieu Jusztin dr. is a mai rendszert bírálta. Pop C. István volt miniszter a pártnak a régi királyságban való szervekedéséről beszélt. A gyűlésen, amely a késő délutáni órákban ért véget számosan résztvettek Aradról, többek között Vlad Sándor ezredes is, a párt titkára. Az aradiak este tértek vissza Síráról.

Bucurestiből jelentik: A nemzeti párt tegnap délelőtt tíz órakor a Dácia nagytermében gyűlést tartott. Feltűnést keltett, hogy ezuttal a rend fenntartására nem rendeltek ki katonaságot, hanem csak néhány detektív volt jelen a gyűlésen. A népgyűlést zsufozt ház előtt nyitotta meg Filipescu Gligor. Javaslata Stănescu egyetemi tanár foglalta el az elnöki széket. Stelian Popescu, az Universul igazgatója tartott ezután nagyszabású beszédet. Kiemelte, hogy a készpénzhiány, a melyet a túlzásba vitt deflációs politika idézett elő, tönkreteszi a kereskedelmet és ipart. A köztisztviselők helyzetéről szólva megállapította, hogy a romániai köztisztviselők fizetése alatta van más államok köztisztviselői fizetésének. Beszélt arról, hogy a nemzeti párt kormányra jut, vissza fogja állítani az igazságszolgáltatás normális függetlenségét és anyagi függetlenségét ad a bírónak. Bogos a besszarábiai párt üdvözlését tolmácsolta. Jonescu a besszarábiai kisajátítási és földosztási visszaélésekről beszélt. Fel-

zetve a Fift. Fifi nek az operetthez csak annyi köze volt, hogy primadonnáskodó állúrókkal rendelkezik. Megállt a róka előtt, farkát csóválta, majd a közönség felé fordult és ugatott. Hatalmas taps fogadta Fift, a rossz nyelvek ugyanazt mondják, hogy a taps inkább a bájosan szöke tulajdonosnak szólt. Miután még egy darabig primadonnáskodott, diszkrétan elvonult a föld alá. Pár pillanat múlva kijött róka nélkül. A bájosan szöke idegeskedett, Fift azonban ez nem zavarta. A közönség közül többen odakiáltottak:

— Kotorj kurta, neked is lesz!

Végre Fifi meggondolta a dolgot és kotorni, illetve műkotorni kezdett. Pár percig a föld alatt folyt le a viaskodás, majd a szereplők áttették a csata színhelyét a mezőnyre. Elég szép mezőnyjátékokat produkáltak. Körbe szaladgáltak az elkerített területen, közben harapdálták egymást, a szökén bájos sikoltott, a közönség nevetett és tapsolt. A szaladgálás vé-

ge az lett, hogy döntő küzdelemre egymásra mentek és a közönség nem látott mást, mint hol a Fift alul, hol a róka felül. Végre jött a józanító hatása szódavíz és a hős kutyát megmentették a róka karmai közül. A publikum határozottan rókapárti volt és egy hölgy megjegyezte, hogy egész jó boalenne a kotorékialanyból.

Fifi után egy állítólagos tüdőveszes kutya következett. Ez lassan, tempósan látott neki a dolognak. Kímért léptekkel tünt el a veremben és nyugodt méltósággal jött is ki róka nélkül. Diszkvalifikálták gyávaság miatt. Az érdeklődők előtt odanyilatkozott, hogy ő nem is tüdőbeteg, hanem szívbillentyű regése van és idegeire rossz hatással van a róka látása. Az ezután következő szám egy drótszőrű foxterrier volt. Ez percek alatt a közönség tapsai között kotorta ki a róka. A rókának ugyan kutyabaja sem volt, a kutyának ellenben vérzett a szája. Végül mégis legyűrte ellenfelet és

szóltak még Mamu lelkész, Maniu Gyula és Popovicu Mihály.

Sport.

Temesvári sport.

TMTE—Kinizsi I. o. bajnoki. 1:0 (0:0.) Bíró: Schatz (Kad.) A TMTE—Kinizsi mérkőzésről írt va sárnap jósolatunk beavált, a szerencsésebb csapat győzött minimális koooldifferenciával. A TMTE. mai szereplésével bebizonyította, hogy a múlt heti Unirea elleni szereplése nem volt irreális, és a Kinizsit is megérdemelten győzte le, s így a bajnokság élére került. Objektíve megállapítjuk azt, hogy a TMTE. ismét csakis védekezésre szorult, de ezt oly okosan tette, hogy a 80 percen a fölényben levő Kinizsi játéka számalmas vergődés képét mutatta, ilyen tehetetlen játékokat csatársortól még nem látunk. A goal a II. féldő 27 percében esik oly módon, hogy Hrehnes jobbszélső labdáját Ritter a mezőnybe vágja, amit a szabadon álló Mészich a goalba küld. A Kinizsiben egyedül a halvesor állott feladata magaslátán, a TMTE-ben a védelem Kriszt kapussal az élén elsőrangot produkált. A csapat lelke II. Tillusz centerhalf volt, mellette kiiment Grell és Staudt hátvéd. A TMTE legutóbbi szereplésével megmutatta, hogy lehet vasfegyellemmel és szorgos traininggel az első helyre feljutni. Schatz bíró várakozás ellenére kímőően vezette a mérkőzést.

Patria—III. ker. FC II. o. bajnoki 2:0 (1:0.) Bíró: Szednicsek.

A mérkőzés favoritja a III. ker. volt, de a Patria mantha újraeledt volna, lelkes játékaival könnyen győzött. A III. ker. a többet támadó fél, de goalhelyzeteit nem tudja kihasználni. A goalokat Spitz lötte. — Szeszgyár—Columbia III. o. b. 0:0. Bíró Grósz dr. Az eredmény meglepetés, a tartalékkal játszó Columbia szép játékokat produkált de a kapu előtt tehetetlen volt. — Banatul—Gyapju III. o. b. Elmaradt. — Kadima—TAC 3:0. (0:0.) Bíró: Kardos (Kinizsi). Csunya mérkőzés, melynek elfajulásáért elsősorban a túlfűtött, fanatikus nézőközönség, másodsorban a bíró erélytelensége a felelős. A mérkőzés folyamán a Kadima határozottan a jobbik csapat volt, csatársora ésszerű és eddig nem tapasztalt kombinációval és összjátékával meglepetést keltett. Védelme Weisszal és Sternel az élen biztosan szerelte az arany is erélytelenül játszó TAC csatársorát. Az I. féldőben TAC fölény, a II. féldőben a Kadima csatársora nagy lendülettel fekszik a játékba s sikerül Fodornak a 15 percben áttörni a védelmet s a robírozással menteni akaró Osztern hasa alatt goalba küldi a labdát. Osztern megszéri s kiáll. Ettől kezdve kapkodóan játszik a TAC. Fodor goalját követi a 25 percben Rudacziner, majd Halle goalja. A bíró Oszterlinget feleselésért kiállítja, Szekes saját magától áll ki. A Kadimában Fodor, Deutsch Béla, Stern, Weisz váltak ki. Arie a bevontat Deutsch Melak helyén bevált.

Egyéb mérkőzések: Tricolor—Polytechnikum 2:2 (2:0.) — Kinizsi B—TMTE B. 4:0 (0:0.) — Kinizsi ifj.—TMTE ifj. 0:0. — TAC B—Turul 5:2 (1:0.) — TAC ifj.—Rapid ifj. 1:1 (1:0.) Rapid levonult. — Szeszgyár B—Columbia B 8:0 (4:0.) — Resita International—Sportiva (0:0.) Meglepetés. — Nagyszentmiklós. Felső Torontál vál.—Gyapju 2:2 (1:2.)

Aradi sport.

ATE—AAC 3:0 (1:0). I. oszt. bajnoki mérkőzés. A várakozásnak megfelelően az ATE csapata győzött megérdemelten. A hatalmas goalarány azonban nem hi kiffezője az erőviszonyoknak, mert az AAC nem volt három goalal rosszabb ellenfele, két goal a kapus hibájának tulajdonítható. Az ATE minden tagja kivette részét a győzelemből. Az AAC csapata a mezőnyben jól játszott, veszélyes támadást azonban ritkán vezetett. A játék a kis pálya miatt nem nyújtotta azt, amit a két csapattól elvartunk. Változatos játék után Kettner kapus hibájából Rémay H. szerzi meg az ATE első

Mielőtt vásárol, a saját érdekében tekintse meg **V. MISSIR** Fil & Co. S. A. divatruházat, Arad, Bul. Reg. Maria No. 21.

goalját. A második féldő elején ugyancsak 5 rugja az ATE második goalját. Ezután előbb az AAC támad, majd az ATE jut fölénybe és Feldmann kapusból rugott labdáját Kettner goalba ejti. Romvárit a második féldőben Szika bíró feleselés miatt kiállította. Az ATE-ből Rémay I., a mezőny legjobb embere, Harangozó, Papp, Rémay II., Murányi, az AAC-ből Gencsi, Singer, Pálfi, Lőcker és Török vált ki.

AMTE—Glória CFR. 2:1 (1:0)
I. oszt. bajnoki mérkőzés. A szövetség által kijelölt bíró nem jelent meg, végül is Horvát bíró segített ki. A nivótlan játék telve volt durvaságokkal. A közönség egy része fogvélmezetenül viselkedett. A mérkőzés egyenlő erők küzdelmét mutatta. A féldő egyetlen goalját Stoffa rugta. A második féldőben Vasvári kigyengült, majd az AMTE egy tizenegyest elhibáz, de Szikula ízeje ideiglenesen az AMTE számára biztosította a győzelmet, mert a késői kezdés miatt beálló sötétség megakadályozta a játék befejezését. A bíró Stoffa, Auer I., AMTE és Husztiák Glória CFR. játékosokat kiállította. Mágori és Pártos, Glória CFR. játékosok önként elhagyták a pályát.

AAC II—Transzylvánia 4:1 (1:1). Bemutató mérkőzés. — Bíró Oravetz.

Uri betörő.

(Aradi kereskedő fia egy betörőbandában.)
(Saját tudósítónktól.) A Calea Saguna (Varjassy Lajos)-utcai betörés ügyében az aradi államrendőrség ismét újabb letartóztatást eszközölt. Amint megirtuk, a nyomozók kezegek valószínűnek tartották, hogy több tagu betörőbanda működik Aradon. Tegnap délelőtt egy aradi kereskedőnek jobb sorsra érdemes fiát Grosz Lajos tartóztatták le, aki tagja volt a Szerb Péter által szervezett betörőbandának.

Grosz Lajos elmondotta a rendőrségen, hogy Szerb Péterrel egy kávéházban ismerkedett meg. Az aradi betörővezér pezsgőt fogyasztott és mulatás közben gondtalan lélettel, sok pénzzel csábította a könnyelmű fiút, hogy lépjen be a bandájába. Grosz Lajos eleinte hallani sem akart róla, de később engedett a rábeszélésnek és megkötötték a „szerződést”. Az első betörések alkalmával csak őrjároló szerepet kellett játszania, a miért kevesebb részvételest ígérték a „haszonból”, de később aktív munkát vállalt volna a betöréseknél. Az Erczy Oszkárnál történt betörésnél dolgozott először, mint őrjároló. Azt állítja, hogy ez az egyetlen bűn terhelte lelkiismeretét. A rendőrség tovább folytatja a nyomozást a banda többi tagjainak kézrekerítésére.

— Beismerésben vannak az aradi vagonfosztogatók. Az aradi törvényszék vizsgálóbírója ma kezdte meg a vasuti vagonok fosztogatóinak kihallgatását. A gyanúsított egyének beismerésben vannak. A vizsgálóbíró holnap dönt az őrizetbe vett egyének további fogvatartása ügyében.

A magyar miniszterelnök a fajvédők ellen.

(Bethlen a zsidókérdésről, a külföldi kölcsönről és Magyarországnak a szomszédállamokhoz való viszonyairól.)

(Budapesti tudósítónk távirata)
Bethlen István miniszterelnök Vass József, Nagy Emil miniszterek valamint nagyszámu egységes párti képviselő kíséretében vasárnap megjelent Szolnokon és részt vett a szolnoki megyei egységes párt alakuló gyűlésén. A miniszterelnököt Szolnok város népe rendkívül impozánsan fogadta a magyar kormány elnökét lobogódszben, várágokkal ékesen várta Szolnok városa. **Almássy** Imre gróf pártelnök üdvözölte Bethlent majd **Kenéz** Béla képviselő tartotta a bevezetőt utánna **Bethlen** István emelkedett szólásra. Nagy gyűlésünk időpontja, mondotta, ugyesett amikor a kormány az ország érdekében sorsdöntő akciót hozhat olyat, amely csak a külpolitikai tényező bevonásával intézhető el. Szükséges, hogy ilyenkor a kormány a közvéleményt maga mögött érezze amíg egyedüli záloga a kormány akció sikerének.

„Mi békés politikát folytatunk.”

Külföldre mentem, hogy megszerezve a külföldön a nemzet iránti bizalmat. Ezt megrendíteni segítették ellenségeinknek az emigránsok, akiknek szándéka az ország megmaradt becsületének elrablása volt. Az Európa követelte békébe mindenáron be kell illeszkednünk, mert nem alkalmazkodva az európai politikához, békerontókként állítottunk oda s ekkor törekvéseink sikertelenek maradnak. A külföldön meggyőztem Európát arról, hogy a kormány és a nemzet számol Európa érdekeivel. **Mi békés politikát folytatunk s készek vagyunk arra, hogy a korrekt szomszédai viszony lehetőleg kiküszöböljük.** Sokak szerint ez a lemondás politikája ellentétes a hazafiassággal, sőt vannak sokan akik azt mondják, hogy ez megalkodásnál nem egyéb. Kérem Önöktől a társadalomtól, a sajtótól fogja fel a helyzet komoly voltát támogassák a kormányt mai súlyos helyzetében.

A fajvédők ellen.

A kormánypárt nehéz küzdelmet folytat a szélsőségekkel, a mely egyoldalón a fajvédőkből mássik oldalon a szocialisták toborzódnak. A fajvédelem újabb alakulat tagjai az egységespártból ellenzékbe vonultak. Nem becsülöm túl a mozgalom jelentőségét a fajvédők számát és súlyát de foglalkozom velük mert olyanokat állítottak, a melyeket megcáfolatlanul hagyni bűn. Akcióknak azt a színezetét adták, mintha a kormányzó titokban pártolná őket. Ez a felfézés úgy fest mintha a kormányzó nyí-

vános bizalmával ugyan a kormányt tünteti ki de titokban mégis a fajvédőkkel szimpatizál. A leghatározottabban tiltakozom az ilyen beállítás ellen s felhatalmazásom van annak kijelentésére, hogy a kormány a kormányzó teljes bizalmát bírja. Az a vád is elhangzott ellenünk, hogy elhagytuk a keresztény nemzeti irányt hirtelenk letünk a politikai programhoz, amelyet hirdettünk. Kérdem miért? Azért, mert nem vagyunk hajlandók együtt üvölni a farkasokkal? Azért mert nem vagyunk hajlandók ordítani, hogy keresztrel kell feszíteni a zsidókat. Ezt a politikát tényleg elhagytuk de csak azért, mert sohasem volt politikánk, soha sem értettünk egyet vele, sohasem hirdettük, sohasem tartottuk helyesnek s ezentul sem tartjuk annak. (Helyeslés.)

A korona romlása.

A gazdasági helyzetet igen sokan tévesen ítélik meg. A korona romlás igazi oka az európai hitelvérkeringésének megszűnése. Triánon lehetetlenné tette, hogy az ország normális gazdasági kapcsolatba jusson a külfölddel, szükségleteit importálni kénytelen a fizetéshez kölcsönt igénybe nem vehet, a saját pénzét kénytelen piacra dobni ami pénzromlást idéz elő. Az orvosszer csak a termelés fokozása vagy hitelfelvétel lehet. Mivel külföldi nélkül termelés fokozás elérhetetlen, csak külföldi kölcsönre támaszkodhatunk. A fajvédők folyton azt kérdezzétek, hogy ez a külföldi kölcsön milyen belpolitikai feltételekhez van kötve? Semmiféle olyan követelés nem merült fel, amely koalíciós kormány emigránsok hazatérését vagy más hasonlót követelt volna. Kétségtelen, hogy külföldi ellenőrzés nélkül nem kapunk. De legyenek megnyugodva, az ellenőrzés a mostaninál lényegesebb változást nem fog mutatni hisz a pénzügyminiszter ma is a reparációs bizottság ellenőrzése alatt áll. Sokat beszélnek konszolidációról, amely azonban nem jelenti azt, hogy a kormány végeszakadatlan tárgyalásokat folytatson apró politikai frakciókkal. A kormány nem transzidálhat semmiféle szélsőségek iránt, nem állhat szóba a fajvédőkkel, vagy a bal pártokkal, amelyektől egész világ felfogás választja el. **Bethlen** István gróf beszédét a nagyszámban megjelent közönség óriási lelkesedéssel fogadta és a miniszterelnököt percokig tartó ovációban részesítették. Majd **Nagy** Emil irasziügyminiszter szólalt fel s valóságos kivallást tett Bethlen

Politikai beszámoló Biharnagybajonban.

Bethlen miniszterelnök nagyszámban politikai megnyilatkozásával egyidőben **Létai** Ernő Biharnagybajonban beszámolót tartott, amelyre **Ugron** Gábor, **Szilágyi** Lajos, **Dinich** Vidor és **Benedek** János is lekísérték. **Létai** után, aki az aktuális politikai kérdésekkel foglalkozott, **Ugron** Gábor szólalt fel s elítélt minden szélsőséget, minden olyan törekvést, amely Magyarországon Mussolinit, vagy **Kemált** akarja utánözni. Ez ellen minden magyarnak küzdenie kell. A maga részéről a kormányt az ország érdekét szolgáló törekvéseiben támogatja, azonban közgazdasági politikájában és a polgári szabadságjogok kezelésében eltérő nézetek vannak. A leghatározottabban kijelenti, hogy azok a híresztelések, mintha tárcát vállalna, teljességgel valótlanak.

Dr. King, a nagy „fakirista.”

(„Nagy médium és fakirítás” az aradi Kulturpalotában.)

Hangzatos reklámok, plakátok ásitó koponyával az arcukat csabították napok óta az aradi közönséget, hogy sohasem látott, nagyszerű és csodálatos dolgokat fog látni, ha csekély negyvenötven leterért megváltja a Kulturpalotában tartandó estélyre jegyét. **„A világhírű indus és nagy fakirista médium és fakirulást tart, s egy nagy próbatételt fog előmutatni, mely a tetszhalállal azonos, amely orvosok és tudósok által ellenőrzve lesz.”** A színházban **Lehár**-operettpremier ment nem egészen feltézötér előtt, de a Kulturpalota nagyterme majdnem zsúfolásig megtelt a „soha nem látott” dolgok csodálatára. Háromnegyed tízre járt az idő, amikor a függönyt felhúzták és megjelent **dr. King** misztikus egyenruhájában: egy fekete selyem reverendaszerű öltönyben, a fején hatalmas fehér turbánna, amelyről a háta közepére lógott le a turbán folytatása ként egy fehér vászonlepel. Egy óra hosszat produkálta magát Aradon már ezerszer elosépell bívész és memoriamutatványokkal, amelyeknél különbet láttunk nem egy kevesebb világhírű hipnotizőr és bívésztől. A közönség türelmetlenségét fokozta, hogy csak az első sorok publikuma élvezhette a fakirulés nem éppen érdekese ményeit. Az érdeklődés csak akkor lett élénkebb, amikor megjelent a színpadon a nagy fakirista csinos médiuma **T.S.** A közönségnek háttal ültette le egy karoszekbe **dr. King** a hölgyet, minután előbb hipnotizáló mozdulatokkal igyekezett bizonyítani, hogy a nő hipnotikus álomba merítette, bekötözte a szemét egy fekete kendővel. A közönség soraiból különböző tárgyakat: tagsági igazolványt, bankjegyet, levelet kért, amelyekről **„madame Milly”** megállapította, hogy miccsodák, mi a számuk, milyen név van rajta. Majd a nő különböző nézők kívánságára el-

énekelte: a király hármaszt, a Bajazzók nagy áriáját, a Tango du revet, egy Tschalkovsky dalt, „mi nek a szöke énnékem“ kezdetű magyar népdalt és egy román dalmát. A nagyszerű teljesítményt tapsokkal honorálta a hálás publikum. A doktor utolsó mutatványra a „nagy próbatétel előmutatása volt, amely a tetszhalállal azonos és ellenőrizve lesz.“ Két orvost hívtak a színpadra, akik tényleg megállapították, hogy a nagy Farkir megállította életfunkciót: nem lélegzett, a szíve nem dobogott, az ütőerei nem vertek és teljesen me-rev volt. Néhány percig feküdt így a nagy „farkista“, miközben egy férfi rá is lépett a mellkasára, azután Milly, a médium hozzálátott az élesztéshez és King egy szék-reszedülten köszönhette meg az óvatot.

Előadás után az aradi rendőrség egyik rokonszenves tisztje a karikamutatványt mutatta be az előcsarnokban, s határozottan jobban csinálta, mint a nagy Farkir.

Sör és rántotta.

(Látogatás az aradi színház külszéki mögött. — Lya Pop és Pavel Constantin.)

(Saját tudósítónktól.) Lapunk más helyén Bing János, a kitűnő aradi zeneértő beszámol arról az értékes művész eseményről, amelynek szombat este volt színhelye az aradi színház. Lya Pop és Pavel Constantin voltak a színház vendégei, akiket a külszéki mögött meglátogatott e sorok írója. Az egyik felvonás közben kopogtattam be a művész öltözőjébe, aki a szó szoros értelmében elragadó kedvességgel fogadott.

— Milyen nyelven beszél a művész? — kérdeztem.

— Amilyen akarja! — válaszolta kifogástalan magyarsággal.

— Miért csak most jött el hozzánk művész? — kérdeztem.

— Mert eddig nem hívtak! Most hívtak és jöttem. Hivjanak máskor is, ha szeretnek és látni akarnak és én mindenkor örömmel jövök Aradra. Tervezzük, hogy legközelebb, ha a viszonyok megengedik átjövünk Saint-Saens „Sámson és Delilá“-jával. De az összes főszereplők. Szeretném, ha kórust és jelmezeket is hozhatnánk... Hogy hol tanultam énekelni? Bukarest öt év, Páris három év... Most nagyban levelezek Milánóval. A milánói Scala igazgatóságával. Egyik kolozsvári szereplősem alkalmával látott egy olasz újságíró. Én nem tudtam róla. S ő hozott össze a Scalával. Nagyon valószínű, hogy karácsonyra kimegyek. De addig is még ejövök Aradra... Ugy-e megbocsájt, de öltözöm kell! A viszontlátásra!

Carmen kedves mosollyal nyújtja a kezét, sietve búcsúzom, mert

az öltöztető már türelmetlen. A negyedik játékban legsúlyosabb felvonás előtt kerestem fel Pavel Constantint, aki erre az időre invitált. Hosszabb szünetet kért a rendezőtől, mert pihenni szeretne egy kicsit a nagy jelenet előtt. A férfi öltözőben, abban a kis kamarában, amely azelőtt Galetta, most Tompa öltözője áll a kis asztal Pavel magával hozott rekvizitumaival. Az asztalon egy nagy korsó sör, mellette egy tányérban omlettek-szerűen készült tojás rántotta. Még hosszan zug odakinn a taps, amikor már sietve lép be az öltözőbe a művész. Örül a figyelmességnek, amellyel egy kolozsvári barátja kedveskedett: a sörnek és a rántottának.

— Ez igazán nagyon kedves! — mondotta. — Ma indiszponált vagyok és igazán nagy szükségem van egy kis erősítőre. Különösen most a nagy jelenés előtt. Kétszer történt meg velem, hogy elájultam a nagy jelenés után. Annyira az idegeimre ment. Most meg fogja látni mit csinálók az arcomból.

És már fest. Külön művészet az, ahogyan arcának minden redőjét egy nagyszerű színpadi maszk szolgálatába állítja.

— Szívesen átjövünk máskor is Kolozsvárról. Szeretnék a Faustban és a Bajazzókban fellépni. A többi operákat az aradi körülmények között sajnos nem adhatjuk. Kórust, zenekart hozni gyönyörű volna, de rettentő pénzbe kerülne. Tudja, hogy Kolozsváron mind a tizenhat korista ilyen egyenruhában van mint az enyém. Csináltatunk a nőknek a Carmenre 400 darab selyemruhákat. Fél millióba került a Carmen kiállítás... A magyarság igazán nagyon szépen támogatja a román operát, a nézőtér közönségének nagyobb része belötiük telik ki. Most kihozzuk a „Sába királynője“-t. A templomhoz tökéletes kiállításokat akarunk teremteni, s ezért napokon keresztül festőkkel tanulmányoztam a bibliát.

Lya Pop, amikor a játékát dicsértem, kijelentette, hogy minden Pavel érdeme. Ő tanította be az utolsó gesztust is. Az ő rendezői keze formálta olyan nagyszerű játékos művésznővé Tyron Silvát, amilyennek most utóljára láttuk. Az ügyelő csengője megszólal és Pavel egy pillanat múlva Don José tragédiáját játssza lenyűgözően megrázó erővel. (b. i.)

Mozi.

Aradi mozi-hírek. Lya Mara film került bemutatóra hétfőn az Apollóban, a közönség nagy érdeklődése és tetszése közepette. A kiváló moziművész, akinek szépségére a legjobb bizonyág az, hogy a közelmúltban rendezett berlini szépségversenyen az első díjat nyerte meg, egy rendkívül kedves hétfelvonásos társadalmi drámában lépett fel. Ivette, a divathercegnő címűben, amelyben a világhírű és feltűnő

szépségű Lya Mara legparádésabb szerepét játssza el. A filmszenzáció még kedden, szerdán és csütörtökön látható az Apollóban. — Maciste és az ezüstkirály leánya a címe annak a nagyérdekességű kalandorfilmnek, a

Kutyakiállítás és műkotorékverseney Aradon.

(Rengeteg fajebbet állítottak ki. — Aradi, temesvári, brassói és karánsebesi egyletek vettek részt a kiállításon)

(Saját tudósítónktól.) Az aradi Foxterrier Kennel Klub, vasárnap, október 14-én rendezte meg óriási érdeklődés mellett az országos jellegű bíró idei ebkiállítását és műkotorék versenyt. Ezelőtt két évvel volt először ilyen kiállítás és verseny Aradon és azóta az ebtenyésztés nemes sportja nagyot fejlődött. Aradon már évtizedek óta nívós és intenzív fajebtenyésztés van és érthető, hogy a közönség nagy érdeklődése mellett zajlott le a kiállítás. Délelőtt vette kezdetét a kiállítás a Neptun-fürdő egész területén és több egyesület és ebtenyésztő állította ki kutyáját. Csak pedigrés fajállatok vehettek részt a versenyen és mintegy 120 különböző kutya volt elhelyezve a Neptun-fürdő kabinjaiban. Farkaskutyák, tisztavérű rendőrkutyák, különböző fajú vizsla vadászkutyák, német spiccek, fackók, rövidszőrű és drótszőrű foxterrierek, buldogok, magyar fajta juhászkutyák és még sok másfajta tisztavérű állatot mutattak be az érdeklődő közönségnek.

Délelőtt tízenegy órakor nyílt meg a kiállítás, amelyet Georgescu János vezérfelügyelő, Aradváros prefektusa nyitott meg. Babescu Viktor, a kiállítást rendező Foxterrier Kennel Klub elnöke üdvözölte a prefektust, mint a kormány képviselőjét és lelkes sportbarátot. Hasonló meleg szavakkal üdvözölte Robu János dr. főpolgármestert, aki a várost képviselte. A kiállítást előkelő érdeklődő közönség járta végig, magasrangú katonatisztek, földbirtokosok, állatbarátok, sportemberök nagy számmal jelentek meg. Tizenegy óra után kezdődött a kiállított fajállatok megbírálása. A bírálat részletes eredménye a következő:

Símaszőrű foxterrierek: A championdíjat a Smoothaired Toby nevű állat nyerte, tulajdonosa S. Kovách Sándor István, Uj-arad. I. díj. Record Clown, tulajdonosa Gyarmaty Géza, Arad. II. díj. Lilli Red. Pimpernel, tulajdonosa dr. Bürger Temesvár. Drótszőrű foxterrierek: A champion díjat nem osztották ki, mert nem volt arra méltó állat. I. díj: Marosborgó-Cigánybáró, tulajdonosa Pollák C. Temesvár. II. díj Faust Bányát, tulajdonosa Pászty J. Németszentpéter. III. díj Ucca, tulajdonosa Téger Irén Arad. — Több foxterriert különös figyelemre méltattak. Farkaskutyák: Champion-

mely kedden került bemutatóra az Urániában. A filmdrámában, amelynek érdekes meseszövege külön szenzációja a képnek, a főszerepeket a világhírű Maciste játssza, partnere pedig Heiena Makovszka lesz.

díj: Rolly, tulajdonosa May Károly Brassó. Ia díj Rémus-tigris, tulajdonosa Bán Sándor Arad, Ib. díj Lupus-Farkas, tulajdonosa Gavalik Sándor Borossebes. Ic. díj Robur, tulajdonosa Molnár I. Temesvár. A második díjat sem osztották ki. IIIa. díj Nero, tulajdonosa Rosenthal I. Temesvár. IIIb. díj Printz, tulajdonosa Krenner J. Temesvár. Ezeket az állatokat mind dr. Graur Viktor aradi fogorvos, a kitűnő ebszakértő bírálta meg.

Vadászkutyák. Rövidszőrű német vizslák. Egyszínű barnák: (bíráltta Dusek Gyula gazdasági főintéző, Csegöd.) Champion díj: Tell Schellenturm, tulajdonosa dr. Graur Viktor, Arad. I. díj Stix Hubertus, tulajdonosa Klohs Adolf, Arad. A második díjat nem osztották ki. III. díj Troll Hubertus, tulajdonosa Varjas Imre Arad. Tigrisarka vadászkutyák: (bíráltta dr. Graur Viktor Arad.) I. díj Sári Hubertus, tulajdonosa Binder Gyula Arad. II. díj Miss Hubertus, tulajdonosa Bayerlein János, Glogovác. A harmadik díjat nem osztották ki. Több vizslát figyelemreméltónak ítélték. A tigrisarka fiatalok között az első díjat Dusek Gyula kutyája nyerte. A münchenbergi kis vadászebekből csak Dusek Gyula kutyáját találták méltónak az első díjra. A fekete uszkárkutyák közül az első díjat Aufricht József kutyája nyerte. A német spicckutyák közül csak Károly Józsefnek, Gyarmaty Gézának és Dörner Emilné kutyái nyertek oklevelet. Buldoggek: I. díj Taussig Béla buldoggia. Paulis. II. díj Dürer K. Arad. III. díj Eich J. Arad. IV. díj Török Dezső Arad. Pointer vadászkutya csak egy volt kiállítva és az első díjat ennek a tulajdonosának, a 127. számú rendőrnök ítéltek oda. Dobermann rendőrkutyák: I. II. és III. díjat Gruber huszárhadnagy, kutyái nyerték.

A kiállításon elég szép árákon eladásra is kerültek ebek. Elsőrangú szülőkötől származó foxterrier kölyök kutyákért 5—600 lelt kértek, champion szülők kölykéért 1000 lelt. A farkaskutyák ugyanilyen árában keltek el. Tacsokokért 2—300 lelt kértek.

A kiállításon a rendező aradi Foxterrier Kennel klubban kívül résztvettek a Temesvári Ebtenyésztők Egyesülete, a Brassói Ebtenyésztők Egyesülete, Zimmermann János karánsebesi ismert kutyatenyésztő és sok ebtenyésző.

nos. A zsüri asztalon egész csomó értékes tiszteletdíj pompázott. A helyek közül első helyet foglalt el Aradváros tiszteletdíja: fehér márványalapon ezüst kutyá, a prefektus tiszteletdíja: egy művészi kivitelű hamutartó fehér márványból, rajta ezüstből öntött kutyá, ezenkívül ezüstdíszítésű lovagfórfalca, a temesvári testvéregyesület tiszteletdíja ezüst pohár, ezüst biblikom és szép bronzszobor, Dusek Ferenc aranydíszítéses botot adott tiszteletdíjúl, Szabó Miklós művészi kivitelű hamutartót szürké márványon két kis borzoból adott tiszteletdíjúl, a Brassói Ebtanyésztők Egyesülete oxix hamutartót, Hegyi Andor ezüstfejú botot adott, az aradi Kennel klub több értékes ajándékot és bronzérmét.

Délután fél háromkor kezdődött a műkötöréki verseny, amelyen megjelent a prefektus, a főpolgármester, sok magasrangú katonatiszt és nagyszámú előkelő közönség. A Neptun-fürdő közepén mesterséges rókfalyukát vájták, amelyekbe időnként egy-egy rókfát helyeztek el. A versenyre benevezett foxterrierek azután kihozták a rókfát. Az érdekes és izgalmas verseny bővelkedett humoros részletekben is, mert a kutyáknak nem minden esetben sikerült a ravasz rókfát kihozni a földalatti folyosóból. Egy rófa megharapta Gyarmaty kennelmester kezét, de azonnal bekötötték. A foxterrier verseny eredménye a következő:

A műkötöréki verseny díjait a következő tulajdonosok kutyái nyerték: 1. Dr. Graur Viktor. 2. Gyarmaty Oksa. 3. Zimmermann János (Karánsebes). 4. Pollák G. (Timisoara). 5. Persa Ica. A 2 éven alóli kölyökkutyák számára rendezett verseny eredményei: 1a. Zimmermann János (Karánsebes). 1b. Persa Ica. 2. Pollák G. (Timisoara). A nyilvános versenyen még részt nem vett kutyák kezdő versenyében: 1a. Pollák G. (Timisoara). 1b. Zimmermann János (Karánsebes). 2. Persa Ica.

A névös és az elköltura fejlődése szempontjából oly fontos kiállítás és verseny megrendezése első sorban Babescu elnök érdeme. Dr. Graur Viktor ügyvezető elnök, aki a kiállítás technikai részét intézte, reggeltől estig fáradhatatlanul dolgozott a kiállítás sikere érdekében. Hatalmas munkát végzett S. Kovács István igazgató, aki a foxterrier verseny bírálója volt és külön elismerés illeti Gyarmaty Gézát a kitűnő kennelmestert, aki a nagy szakítudást és körültekintést megkiváló műkötöréki versenyt ügyesen vezette. A kiállítás és verseny este hat órakor ért véget.

— Konstantinápolyba megszüntetik a német bankok ellenőrzését. Konstantinápolyból jelentik: A német bankok szövetségi közeli ellenőrzését és a sajtóellenőrzését megszüntették.

Irodalom, művészet

Tangó királynő.

(Bemutató előadás az aradi Városi Színházban.)

Lehárnak ezt a darabját évekkel azelőtt már láttuk az aradi színházban. Az operett akkoriban a Tökéletes feleség címen ment, de nem tartozott a sikerültebb darabok közé és a világvárosok színpadain is csak mérsékelt sikert aratott. Lehár az egyébként elég imenciózus librettóval érintetlenül hagyta, a zenén sem változtatott sokat, pár új számot illesztett bele, amik lágyak, melodikusabb, igazi Lehár muzsika. A közönség szeretettel fogadta a finom zenét. A darab tartalma, a régi operettrecept: a férj és feleség nem élnek jól, mert a férj a csendes asszony helyett temperamentumos nőre vágyik. A feleség elmegy és mint idegen tér vissza, természetesen tele tüzzel és léttel. Így már tetszik. Azután kiderül a turpisság és a házastársak már szeretik egymást.

A férjnek Tompa játszotta kedvesen, elegánsan, valahogy fekküdt neki ez a szerep. A feleség Balogh Böske volt, aki kitűnően táncolt, a szép Lehár melódiákat is jól énekelte, temperamentummal, invencióval játszott. Nem hihetjük azonban el neki, hogy egy argentiniai leánytól dialektussal beszél. Ekecs játszotta a táncos-komikus szerepet és megállapíthatjuk, hogy ügyesen illeszkedik bele az operett együttesbe. Tehetséges táncos, humora diszkrét és finom énekelni azonban nem tud, ami ezen a szerepkörön talán nem is annyira fontos. Partnere Fáskerthy Maca volt, aki kedves játékával, de főképpen ügyes táncával sikert aratott. Győző pompás szerephez jutott egy mérges spanyol nemes jól megrajzolt alakjában. A kitűnő színész ki is alakította a jó szerepet. Selmezy egy lengyel hegedűművészt játszott meg jól. A többi szerepek epizódszerepek. A

kórus szépen működött. Kovács kennelmester tudással dirigált. A közönségnek tetszett a darab és a tetszettebb táncszámokat meg is ismételtette. A bemutatót szép ház nézte végig. (k. s.)

„Carmen.”

(Lya Pop és Pável Constantín vendégfellépésével.)

Nagy érdeklődés előzte meg Aradon a cluji román opera két művésznének fellépését, aminek következménye volt, a szombat esti előadás zsúfolt nézőtere. A vendégek teljes mértékben beváltották a hozzájuk fűzött reményeket, mindkettő kiváló énekes, vérbeli művész. Lya Pop aradi leány s e város büszkén sorakoztathatja őt azon világhírű művészek közé, akik tehetségük szárnyait Aradon kezdték bontogatni. — Hangja csodálatos kvalitású. Igazi, nobiles, „alt” imponáló magassággal és szokatlan terjedelmű és zengésű mélységgel. A „kártyaárnia” mély „c”-je olyan, mint a gordonka bugása. Teljesen kiegyenlített organum, mely a legnagyobb feladatok teljesítésére hivatott. Temperamentuma talán nem a megszólt és igazi „Carmen”-szerű, nem a szilaj vadsága, forróvérű, spanyol leányé, de látéka azért mindvégig stílusos, mozdulatai kerekék és plasztikusak, Alakítása fölényes, saját lényének biztos hódításával eitel, elhagyott szerelmesével hideg és kegyetlen Carmen. Megérdemelten nagy, őszinte sikere volt. Partnere, Pável Constantín iskolázott hangú énekes. Organuma nem nagy terjedelmű, de szépen csengő és kellemes „timbr”-ű. A hiányzó drámai erőt pótolja nála a jól képezett, finom „mezza-voce”. Játéka és maszkiája, különösen az utolsó felvonásban, talán kissé túlságosan olaszos és külső hatásokra épített, de alakítása különben átgondolt és minden részében szépen kidol-

gozott. Pop Lyának méltó partnere, Rónának kitűnő estéje volt, nagyszerű dispozióval énekelte. Várady Margitnak „Micaela” régi jó szerepe. A Harmadik felvonás áriája után nagy nyílt színi tapsot kapott. Kisebbszerepekkel méltóan illeszkedtek a művészi keretbe Ladiszlay, Ács és Simon. A szemnek tetszetős csempészleányok voltak Fáskerthy Maca és Botos Blanka, az utóbbi erőteljes és szép szopránja kelemen tünt fel. Ezzel a hanggal komolyan kellene foglalkozni. A kar, ahhoz képest, hogy milyen nagy és különböző munkát végez naponta és mily kevés idő jut egy operapróbára, türehető volt. A zenekart Csányi Mátyás dirigálta a töle megszokott művészettel. Temperamentuma és vezetésének lendülete feledtetik a zenekar hiányait. A közönség egy szép operast emlékével hagyta el a színházat.

Bing János.

* Az aradi városi színház heti műsora. Kedd: Tangókirálynő, operett. (B.) Szerda: Tangókirálynő. (C.) Csütörtök: Pillangó kisasszony, opera. (A.) Hegedűs Bébi vendégfellépésével. Péntek: Nagy művészt. (B.) Kezdeté d. u. fél 6 és este 9 órakor. Szombat: Nagy művészt. (C.) Kezdeté d. u. 6 órakor. Vasárnap: Nagy művészt. (Bérlésűnet.) Kezdeté d. u. 6 órakor. Hétfő: Nagy művészt. (A.) Kezdeté d. u. 6 órakor.

* Aradi színházi hírek. R. Hegedűs Bébi Pillangó kisasszony. A színház igazgatóságának sikerült egy estére vendégszerelésre megnyerni R. Hegedűs Bébey kolaratárekesztőt, aki az elmúlt tavasszal szép siker mellett debütált az aradi színpadon. A művészsasszony csütörtökön a Pillangó kisasszony főszerepét énekl. — Mozieloadás művészt keretében a színházban. Amint a színház heti műsora is jelzi, péntektől hétfőig bezárólag öt műsoros előadást tart az aradi színház és erre az alkalomra a vidéki méreteket messze túlhaladó programot állított össze az igazgatóság. Az előadások magyát egy hatalmas koncepcióju, csodálatosan tökéletes kidolgozásu, megrázó történetű mű alkotja, amelyet ezuttal először vetítenek Aradon. A nagyszabású mű a világhírű Griffith filmgját Csodatevő ember című slágere, amelyet nyok felvonásban ismer meg az aradi publikum. A mozieloadást megelőzően és azt követően az alábbi tartalmas műsorral lépnek a közönség elé a színház legjobbjai: Nyitány játssa a színház zenekara. Komikus halál, tréfa, előadják Győző, Sebestvén, Selmezy, Ekecs, a négy közkezdvelt komikus. Román műdalokat énekel Lepa Dóra. Táncduett, előadják Balogh Böske és Sebestvén Jenő. Műdalokat énekel Tompa Béla. Schanzonokat énekel Balogh Böske. Operaáriákat énekel Kertész Viimos. Román néptáncok és a magyar palotás, táncolják Balogh Böske, Fáskerthy Maca és a tánckar. A rendkívül élvezeteseknek ígérkező művésztéket az alábbi olesó helyek mellett tartják meg: Délután: páholy 150, páholyülés 20, a többi helyek 15, 10, 6, 4 és 2 lei. Este: 200, 150, 30, 20, 15, 10, 6 és 4 lei. — A nagyszerű Tangókirálynő operett műsora szerepel kedden és szerdán a színház műsorán.

* Paál Albert festőművész gyűjteményes képiállítás a Kulturpalota kistermében október hó 15-ig mindennap este 7-ig megtekinthető.

HIREK.

Aradváros segít a színházon.

(Engedélyezték a mozielőadásokat.)

(Saját tudósítónktól.) Arad város vezetősége igazán tanujelét adja annak, hogy szívén viseli a városi színházban működő szintársulat sorsát. A színház a minden téren érezhető gazdasági válság és a közönség tartózkodása folytán ugyszóiván megnyitása óta anyagi válsággal küzd. Arad város tanácsa és a színházi bizottság most úgy siet Róna Dezső színházgátró segítségére, hogy engedélyezi a színházi előadások mellett a mozielőadást. A közelmúltban Róna már fordult ilyen irányú kérelemmel a városhoz, de akkoriban különböző akadályok miatt megfeneklett a terv. Az igazgató reméli, hogy a város és a közönség érdekeit szem előtt tartva a városhoz fordulás eredményesen csökkenti a deficitet. Az első ilyen mozi-előadás kombinált előadás hangversennyel egybekötve pénteken délután fél hat órakor lesz a színházban.

— **A pacifista Schönleib tábornok.** Prágából jelentik: Schönleib birodalmi generális, a berlini egyetem disz doktora a „Die Wahrheit” című prágai folyóirat felkérésére október 18-án az Uránia nagytermében: Fejlődés tan és béke gondolat címen felolvasást tart. Érdekes jelenség, hogy a háboruban nagy szerepet játszó tábornok ma a pacifista gondolatnak legkiválóbb propagálója és a német béke társaságban Försterrel, Nikolaival és Einsteinnel a leg-erősebb háboruellenes irányt képviseli.

— **Halálozás.** Rosenberg Arnold ismert aradi kereskedő, életének 57-ik évében ma elhunyt. Temetése kedden délután fél 4 órakor lesz a Marasesti (Kossuth) utca 8. számú házból. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Csak délig lehet adót fizetni Aradon.** Az aradi pénzügyigazgatóság II. adókerületi pénztára tekintettel arra, hogy a feltorlódt befizetések nagy részét már elintézték, ismét csak déli 12 óráig fogad el befizetéseket. Az adóhivatal főnöksége felkéri a közönséget, hogy jóval 12 óra előtt jelenjen meg a pénztárnál, mert pontosan 12 órakor a pénztárt a zárlati munkálatok miatt bezárlják.

— **Ujabb rekord.** A Diana sós-borszesz elérte a jószág és népszerűség rekordját.

— **Ablakot üvegez** Lészay és Tarsa üvegezési vállalat Arad, Str. Crisan (Karolina-u) 12.

* Inke Rezső staggione társulata. Két színházi szezonon keresztül volt tagja az aradi szintársulatnak Inke Rezső buffiókomikus, aki a budapesti Városi Színházról szerződött Aradra. Inke még annak idején, amikor a színházgátró koncessziókról folyt tárgyalás, kérvényt nyújtott be a színházgátró miniszteriumhoz, amelyben egy staggione társulat megszervezésére kért engedélyt. A miniszterium csak most határozott Inke kérelme felett és kiadta Inke részére a kért koncessziót. Tizennégy állomás helye lesz Inke társulatának. Közülük Alba-Iulia (Gyulafehérvár), Lippa, Érmihályfalva és még tizenegy ehhez hasonló állomás. Inke eddig a Szabó-Kardos-féle marosvásárhelyi társulatnak volt a tagja, amelytől a mai nappal Szántó Jenővel, az aradi szintársulat volt tagjával együtt, megvált, hogy társulatát megszervezze.

* **Megjelent Balla Böske új könyve.** Balla Böske „Vihar a pusztában” című könyve ma hagyta el a sajtót. A könyv, amely kétszázötven oldalas szennycsücske lesz az erdélyi könyvpiacnak, igen csinos kiállításban, minden könyvkereskedésben kapható. A könyv ára 30 lei.

* **Haladás-előadás.** Nagy érdeklődés mellett pergett le szombaton a Haladás szép műsora, amelyet Kontsek Regina színes szavalata nyitott meg. Erőss „Baladát”-ját játszó zongorán teljes határozottsággal Székely Klári. Nagy László római katolikus plébános tartalmas és mély figyelmet igénylő felolvasásában súlyos argumentumokkal bizonyította a világot kormányzó Isten-ség léteét. A műsor első részét Rátvay Anna művészi szavalata fejezte be. A szünet után következő Godard-muzsika mesteri interpretátora: Horváth Erzs bravuros játékot produkált az engedelmessé klaviatúrán. Majd ismét hallgathattuk Anyos Érika szavaiat, aki most Drosnák János „Tücsök dalai”-ból mondott el néhányat megkapó közvetlenséggel. Bédy Ada Tannhäuserből énekelte főlényes határozottsággal és teljes hangkésztséggel Erzsébet imáját. A nehéz és precíz zongorakíséretet Gellért Pál adta. Végül egy látványos mozgókép fejezte be a gazdag műsort.

Lóverseny Kisjenőn

(Katonai ünnepek.)

Vasárnap délután nagyszabású katonai sportünnepek színhelye volt az aradmegyei Kisjenő. Az aradi és a nagyváradai lovascsapatok a környéken folytatták őszi gyakorlatukat és annak befejezésül vasárnap délután katonai lóversenyeket rendeztek Kisjenőn. A lóversenyek délután három órakor kezdődtek. Két tiszti és két altiszti versenyt rendeztek. A közlegények külön versenyeztek és egyik legérdekesebb esemény a pikáverseny volt. A 4000 méteres távon Georgescu aradi 12-es rosiori kapitány vitte el az első díjat, a másik tiszti versenyt egy nagyváradai főhadnagy nyerte el. Értékes nyereményeket, ezüsttárgyakat, tárcát, lovaglóbotot kaptak a tisztversenyek győztesei, míg az altisztek és közlegények részére magas pénznyeremények voltak kifizetve. A katonai lóverseny délután 6 óráig tartott. Aradról Manu tábornokkal élén több tisztsz, a polgári hatóságok részéről Georgescu János pretektus, Nagyváradról és Kisjenőről több előkelőség jelen meg az ünnepeken.

Titokzatos utcai támadások Aradon.

(Nőket, iskoláslányokat inzultálnak. — Garázdálkodó asztaltetyárok. — Izgalmas küzdelem az utcán.)

(Saját tudósítónktól.) Arad város lakossága különösen a külterületeken rettegésben él. A külvárosokban ismét beteges hajlamu emberek garázdálkodnak, akik okkorral, ígéretekkel sőt erőszakokkal is próbálják elhurcolni az ártatlant, iskolából hazatérő kislányokat és vad brutalitással támadják meg a gyantutlanul egyedül sétáló hölgyeket. Tegnap este a Calea Radnei (Radnai-utca) lakó aradi urilányának borzalmas kalandban volt része. Nyolc órakor hazafelé tartott, amikor egy magas fiatalember szólitotta meg. A leány szó nélkül folytatta útját, de a támadó mellé csatlakozott. Egy darabig mellette ment és amikor a megrémült leány futásnak eredt, utánna szaladt és megragadta karját. A megtámadott leány segítségért akart kiáltani, de a brutális ember torokon ragadta és fojtogatni kezdte.

Izgalmas küzdelem fejlődött ki a leány és a támadója között. — Nagynehezen sikerült a fojtogató kezeket letépni magáról és teljes erővel kiáltott segítségért. A támadó tenyerével betapasztotta a segélyért kiáltó leány száját, aki ájultan hanyatlott az utca közepére. A támadó ölbé kapta az eszméletlen leányt és futni kezdett vele. Szerencsére azonban a segélykiáltást meghallották a járókezők és a hang felé siettek. Ott látták a mezei embert karján az ájult leánnyal. Az összegyűlt emberek a leány segítségére siettek és sikerült kiszabadítani a támadó karmaiból, akik a felháborodott tömeg agyba-főbe vert. De mielőtt a rend-

— **Temetés.** A Közlöny szombati számában megemlékezett ifj. Taugner János tragikus haláláról. Az elhunyt temetése kedden délután 6 órakor lesz az alsó temető halottas házából.

— **Széllhamos álmérnök.** Ily címen október 7-én közölt hírnökre vonatkozólag megjelent ma szerkesztőségünkben dr. Popescu Victor bucaresti ügyvéd, Dimitriu Ioan mérnök képviselőben és kijelentette, hogy Dimitriu mérnöknek Párisban szerzett mérnöki diplomája van és Mika Péterrel szemben nem követett el széllhámosságot, közöttük egyszerű polgári per folyik közönséges tartozás miatt, amit a mérnök rendesen ki fog egyenlíteni.

— **Tündérszép lesz a Brázy Najad-csém-től.** Mindenütt kapható! Nagybán Hehs és Klein cégnél Arad.

— **Aradi rendőri hírek.** Rubinstein Mór aradi szállító fejjelentést tett a rendőrségnek, hogy az általa szállított árukat állandóan dézsmálják. A rendőrség megindította a nyomozást és letartóztatta a cég két köcsisát, akik bevallották, hogy az árukat ők lopkodták. A rendőrség elfogta András Ferenc zsebtolvajt, aki az aradi állomáson akart kifosztani egy utast. Mindhármoikat átkísérték az ügyészség fogházába.

őr megérkezett volna, kiszabadított ta magát a tömegből és elmene-kült. Az eszméletlen urileányt lakására szállították és csak orvosi segítséggel sikerült magához térí-teni.

A napokban a délutáni órákban egy kilencéves elemista leánykát támadott meg egy fiatalember a Maros partján. Előbb csemegével próbálta magához csalogatni, amikor ez sikertelen volt erőszakhoz folyamodott. A leányka társnői se gélykiáltására a támadó elmene-kült. Sokkal tragikusabb következménye lett egy nemrég történt támadásnak, amelynek egy aradi kéreszkedő leánya volt az áldozata.

Az urileány a str. Brancovici (Lázár Vilmos utcán) tartott haza felé. Egy keskeny kapualjából egy férfi ugrott ki és rávetette magát a megrémült leányra, akat erőteljes védekezése dacára beburcolt a kapu alá. Szerencsére a ház egyik lakója idejében észrevette a me-renyletet és a leány segítségére sietett. A támadó elmenekült és a leány a kiállott izgalmaiktól ájultan maradt a helyszínen. Haza-szállították, de a rémület annyira megviselte idegeit, hogy orvosai kórházi kezelés végett bevittek az aradi közkórházba.

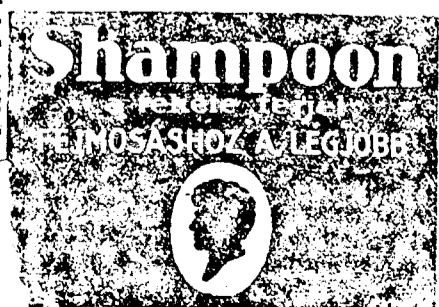
Az itt felsorolt esetek kerültek eddig nyilvánosságra, de valószí-nül, hogy ezek a felháborító dolgok már többször is megismétlődtek Aradon. A rendőrség most erélyes rendszabályokkal akar véget vetni a megbotránkozató támadásoknak.

— **A nekrofilia különös esete.** Kownóból jelentik: Kowno lakosságát lietek óta izgalomban tartotta egy szerencsétlen egyén, aki éjszakánként idején az ottani katolikus temető sírjait megholygatta. Reggelként nyitott sírokra akadtak, amelyeknek koporsói is fel voltak törve. A me-renylőt, egy 51 éves embert nem-rég sikerült elfogni és a vizsgálat a következőket derítette ki: A nekrofiliaiban szenvedő egyén, kit 1918-ban hasonló bűncselekményért már elítéltek, különösen női sírokat bontott ki. Ezek közül is inkább a szőke fiatal leányok sírjait háborgatta. Elájult érzéki-ségében a fiatal női holttesteket az idősebb női hulláktól elrablott ékszerekkel ékesítette. A szerencsétlen beteg vallatása során ki-jelentette, hogy „szívesen venné” ha kiutasítanák Oroszországba, ahol céljainak megfelelő több hul-la akadna.

Különös sztrájk. Belgrádból jelentik: A boszniai és hercegovinai keskenyvágányú vasutak alkalmazottai, túlnyomó részben Mohamed próféta hívei, mint a jugoszláv királyság többi vasutasai is, nemrégiben új, tányérsapkás egyenruhát kaptak. A mohamedán vasutasok nagy ellenszenvvel fogadták a tányérsapkát, mert azt régi. ritualis fővegük: a piros fez helyett kell viselniük. Általános mozgalom indult a fezzel viselés visszaállítására érdekében és a bosnyák vasutasok küldöttséget menesztettek a közlekedésügyi miniszterhez. A deputáció elutasító választ kapott. A vasutasok erre nagygyűlést tartottak Szarajevóban és kimondták, hogy amennyiben a kormány továbbra is rákényszeríti a mohamedán vasutasokra a tányérsapkát, sztrájkba lépnek.

A nyugati legmodernebb hajóstársasága Aradon. Az Amerikába kivándorlók érdekében a Skandináv Amerika Line hajóstársaság miniszteri meghatalmazás alapján fiókot létesített Aradon, amely a kivándorolni szándékozók kényelmét a legmesszebb menő módon van hivatva szolgálni. Legmodernebb hajói biztosítják az utasok kényelmes utazását, a nyugati ellenőrzés és pedantéria az elsőrendű ellátás a harmadosztályú utasok számára épügy, mint az elsőosztályúak részére. Az utazás tartama a legrövidebb, vizum csak egy kell. Erről gondoskodik a társaság az uton. — az elutazás előtti nehézségeket, gondokat, fáradtságot pedig az aradi fiók vállalja át azzal a lelkiismeretességgel és pontossággal, amelyet a társaság maga a saját reputációjában érdekében megkövetel és ellenőriz. A fiók székhelye Arad, Piata Avram Jancu (Szabadság-tér) 16., ahol az utazni kívánó közönség a legelőzékenyebben módon díjtalan felvilágosítást nyer.

Ford mintafalu — ahol egy dollár a házbér. Henry Ford, akinek detroiti gyárából minden nap hat ezer kész autó gördül ki, közismert szociális tevékenységét most azzal növelte, hogy megvásárolta Pequamingo falut, — mely Michigan államban, a Keweenaw-öbölbe nyúló kis félszigeten terül el. Hatszáz lakosú mintafalu ez, ahol csinos házakban évi egy dollár házbérért laknak a boldog amerikaiak. Ezt a nekünk mesebeli községet villanyvilágítással, vízzel és tüzelőanyaggal önköltségen látja el Ford és a községi orvos számlája sohasem lehet több, havi másfél dollárnál.

Templom- és harangszentelés Magyarpécskán.

(Pacha Ágoston apostoli kormányzó az ünnepségen.
Új oltárt is kapott a pécskai templom.)

(Saját tudósítónktól.) Vasárnap, október 14-én fényes ünnepe volt Magyarpécska katolikus közönségének. Az 1300-ban épült ősi templom új harangot és oltárt kapott és ezeknek a felszentelése nagy ünnepségek között ment végbe. A templomot még 1912-ben restaurálták, de már akkor elhangzott az általános óhaj, hogy a templom belsejét is át kellene alakítani. A közben eltelt esztendőket nem voltak alkalmasak erre, míg most aztán megvalósult a régi vágy. Az idén Tóth József adakozásából újra építették a főoltárt, kifestették a templom belső részét, ami 200 ezer leibe került és Katona Mihály és neje saját költségükön egy 1115 és fél kilós harangot öntettek a templom részére Hönig Frigyes aradi harangöntőnél. Közadakozásból egy 327 kilós kisebb harangot is öntettek. Az új harangok és az oltár felszentelése vasárnap történt és megjelent azon Pacha Ágoston apostoli kormányzó is.

Hatalmas tömeg gyűlt össze a községben és a környékbeli községek is képviseltették magukat. Reggel 8 órakor indult el a parokiáról az apostoli kormányzó Pacha István prépost, temesvári plébános. Kayser Lajos kanonok, Láng Aladár címzetes kanonok, Olajos József főesperes, pécskai apátplébános, dr. Monay Ferenc minorita-rendi helyettes kormányzó, dr. Lakatos Ottó aradi plébános, Kristofcsák Ferenc óbessenyői, Siebig Frigyes glogováci és Zablar József németszentpéteri esperplébánosok, dr. Réthi Imre püspöki szertartó, dr. Faragó János teológiai tanár, Hankó József majláthfalvi, Lukács Imre tornyai és Lebovics Dániel plébánosok és Elsner József temesvári intézeti igazgató kíséretében. Az apostoli kormányzó a hívek sorfala között vonult a templomba és a szentségkápolnában tett látogatás után a templom főajtóját háromszor megkopogtatta. A harmadszori zörgetésre nyílt meg a templom ajtaja. Ezután a papság kíséretében a templom hajójába, ahol a keresztalakba elhintett hamuba pásztortortájával beirta a latin és görög ábécét. A templom belsejének felszentelése után következett a főoltár fölkenése és Szent Teudulos és Szent Pia martirok ereklyéinek elhelyezése, majd a tizenkét apostol emlékére a templomnak tizenkét helyen való megkenése és eközben bebocsátották a hívőket a templomba. Pacha Ágoston beszédben emelte ki a templom jelentőségét és hálával emlékezett meg azokról, akik lehetővé tették a templom restaurálását és a harangok megöntését. A szent beszéd után az összes papság segédletével püspöki misét mondott.

Háromnegyed tizenkét órában vette kezdetét a két harang felszentelésének szertartása. A püspöki helynök lendületes beszéde után egy kalapáccsal háromszor megkondította a harangokat. Ezután Olajos József üdvözölte a pécskai katolikus egyházmegyében a harangokat és örömeinek adott kifejezést, hogy a róma tornyok újra megszólalhatnak. A község nevében Harsányi Márton az ifjúság nevében Nagy György István, a tanulók nevében Hegyes András üdvözölték és kondították

meg a harangokat. Délben a plébánián hatvanteritikes ünnepi ebéd volt, amelyen a papságon kívül résztvettek dr. Moise főszolgabíró, Mateovits főjegyző, Lajta igazgató-tanító, Harsányi Márton, Konnerth Sámuel, Balogh János, Tóth József és neje, Katona Mihály és neje és még számosan. Délután történt meg nagy közönség jelenlétében a harangoknak a toronyba való felhuzása.

Az ünnepséget egy kis tragédia zavarta meg rövid időre, amelynek Kirich János németszentpéteri gazda tizenhatéves leánya volt a szenvedő hőse. A németszentpéteriek csoportosan gyalog jöttek a pécskai ünnepségre és sorakban volt a tizenhatéves szivbajos leány is. Amikor az ünnepség színhelyére értek, a tolongásban a leány egyszerre szívéhez kapott és összerogyott. Néhány pillanat múlva már meg is halt. A tragikus végű fiatal leányt ma hét óra hazaszállították Németszentpéterre és ott temették el.

A divat anarkistái.

A Times párisi levelezője beszélgetést folytatott a divat legújabb jelenségeiről Worth-tal, a világhírű párisi női szabócég főnökével, aki a többi közt a következőket mondta a mai divathölgyekről:

— A hölgyek már nem hallgatnak a szabójukra. Minden hölgy úgy öltözik, ahogy a saját hite szerint legjobban áll neki. Az asszonyoknak élesen kifejtett utánsági ösztönük van. Ezt a tendenciát a harmadrangú női szabásati ipari vállalkozások még általánosabbá teszik. Ezek a cégek a modelljeinket a legvakmerőbben lemásolják és sokszorosítják. Ez sajnálatos, mert egy közönséges nő nem válik finommá azzal, ha feltűnő, neki nem jól álló ruhát vesz fel. Csak diszkreditálja az igazi eleganciát. Néhány hét előtt Mrs. Vanderbilt, az amerikai milliárdos felesége, Londonban egy szép ruhát vett. Képzeltető, hogy mennivre meg volt lepelve, amikor Newyorkba visszatérve azt látta, hogy a szakácsnője a ruhája szabatos utánzatát viseli. Olyan volt, mint két testvér, akik közül az egyik chüces, a másik pedig... Egy időben csak társaságheli hölgyek csináltak divatot. Apám Eugénia császárnő szabója volt. Egy szép napon atyám egy új modellt akart a császárnőnek bemutatni és a modellt egy próba-kisasszonyra adta, elküldte a Tuileriákba. A ruha a maiakhoz képest alig volt lényeges újításnak nevezhető. A császárnőnek nagyon tetszett a modell, de félt az excentricitásától. Pedig az újítás csak abból állt, hogy a derékon elhagyta a három berakott ráncot. „Ha Metternich hercegnő és Madame Pourtales az udvarnál ilyen ruhában fognak megjelenni, én is szívesen rendelék egyet.” — mondta a császárnő.

Docuillet, a híres párisi szabó is hozzászól a kérdéshez. Azt mondja, hogy a háború óta a hölgyek azzal igyekeznek fiatalossá tenni a silhouettejüket, hogy rö-

vid szoknyát viselnek. A derék azután aszerint hol rövid, hol hosszú, hogy ki milyent rendel. Vionnet asszony, szintén ismert párisi szabónő, ezzel szemben erősen kijelent, hogy ő minden hölgy számára az alakjának, arcszínének és korának megfelelő külön modellt készít. Nála a hölgyek nem irhatják elő, hogy hosszú, vagy rövid szoknyát akarnak-e. Olyan csinál, amilyen az ő ízlése szerint az illető hölgynek való és akinek nem tetszik, elmehet, nem kap ruhát tőle.

OOOOOOOOOOOO

Közgazdaság.

Jugoszláv magyar kereskedelmi tárgyalások.

(Öt gazdasági egyezményt köt a két kormány.)

Belgrádból jelentik: A magyar delegáció, amelyet a jugoszláv-magyar kereskedelmi szerződés megtárgyalására küldenek ki, november hó elején érkezik Belgrádba. A tárgyalások anyagát már mindkét állam kormánya előkészítette. Mint belgrádi diplomáciai forrásból értesülünk, Kojics kereskedelemügyi miniszter öt egyezményt akar kötni Magyarországgal. A két állam között kötendő szerződések részint forgalmi, részint gazdasági természetűek lesznek.

Az öt egyezmény a következő dolgokra vonatkozik:

1. Szabad forgalom a Dunán, Száván és a Tisza középső és alsó szakaszán. 2. Szabadforgalom a Dunán és Tiszán összekötő csatornákon. 3. Közvetlen vagonforgalom a határon való átrakódás kiküszöbölésével. 4. Könnvitések az elvámolásnál és a tarifális kérdésekben. 5. Árucseres kereskedelmi egyezmény kompenzációs alapon.

A belgrádi kormány reméli, hogy az öt egyezmény alapelveit a magyar kormány is magáévá fogja tenni, úgy, hogy a tárgyalások aránylag rövid időt fognak igénybe venni.

= Szállítási elsőbbségek. A bucuaresti CFR. vezérigazgatóság hivatalos lapja rendeletet hoz, amely szerint a vasúti szállításnál előnyben kell részesíteni az ugynevezett szezon szállítmányokat, mint például vetőmagokat, boroshordókat. Ebbe a kategóriába tartoznak még a rezsiszállítványok, élőállatok, élelmiszerek és más hasonló romlandó áruk.

= Pénzvillág. Rumánische Finanzwelt a bel- és külföldi kereskedelmi és ipari élet szaklapja Szerkesztőség Oradea-mare, Strada Jókai Mór 17.

= Nagvrománia ipari életében ismét egy új és hatalmas vállalkozás keletkezett Aradon: „Szerderit” Első Román Parafadugó Gyár néven, mely Romániának jelenleg a szakmabeli legnagyobb üzem. — A gyár megfelelő tökéletesen minden modern követelménynek, villanyerőre van berendezve és naponta 100 munkást foglalkoztat. Rövid fennállása óta gyártmányai már is nagyon köztismeretű lettek úgy, hogy a gyár Nagvrománia fogvasztóinak legnagyobb részét tökéletesen ki tudja elégíteni. Ezen nagvmeretű üzem Grünbaum Béla László urat, a budapesti „Szerderit Parafaművek” volt műszaki igazgatóját nyerte meg vezetőjéül, akinek szakszerű vezetésével a gyár hatalmas lépésekben halad afelé, hogy Nagy-Románia legelső ipari vállalatai pályájára emelkedjen.

Háromszoros gyilkosság orbánc-bacillusokkal.

(Tizenötévi fegyházra ítéltek egy müncheni egyetemi tanársegédet.)

Münchenből jelentik: A bajor országos törvényszéken különös mérgezést pör folyik, amelynek vádlottja dr. Huber Róbert, aki tartóztatásáig a müncheni egyetemen chemial fakultásán dolgozott, mint dr. Jansen asszisztense. A tanársegédet az ügyesség azzal vádolja, hogy orbánc-bacillusokkal megmérgezte és meggyilkolta apját, anyósát és sógornőjét azonosítható mérgezési kísérletet követett el még két ismerőse ellen.

Huber Róbert dr., a Reindl-házaspár két leányát, Máriát és Walburgát egy ski-kirándulás alkalmával ismerte meg és később a családdal jóbarátságot kötött. Az ismeretség után néhány héttel Reindl János felesége orbáncban meghalt.

Két évvel ezután, 1921-ben az egyik leány, Reindl Mária ugyancsak orbáncot kapott és kínos szenvedések után elhunyt. Mindkét beteget Huber dr. ápította és gyanús módon kezelte őket, úgy, hogy egyes orvosokban már akkor az a gyanu támadt, hogy Huber okozta a betegséget, vagy legalább is a halált.

Az apa, Reindl János hamarosan leányának halála után megbetegedett és lábát a fiatal Huberrel masszírozta. Néhány nap múlva lábán súlyos orbánc támadt, ami miatt meg kellett operáltatni. A gyógyulófélben levő beteget ettől kezdve Huber dr. arzénrel kezelte, aki hamarosan gyomor- és béltámbalokról panaszkodott, és mind sürőbb rosszul lett és 1922. március 10-én meghalt. A család egyetlen életbenmaradt tagját, Reindl Walburgát ezután Huber dr. 1922 március 21-én nőül vette.

A vád szerint Huber dr. gyilkossági kísérletet követett el a Schlierselben lakó dúsgazdag

Grimm-család ellen is, akiket digitoxinnal akart megmérgezni. A mérget egy családi összejövetel alkalmával a felszolgált bowlebe keverte. A Grimm-házaspár a méregtől súlyosan megbetegedett és betegségiük alatt az őket kezelő Huber dr. az akkor 700.000 márkát érő ékszereket ellopta. Amíg a házaspár betegen fektött, Huber dr. kiszedte Grimmék autójának csavarjait, hogy ha fel is gyógyulnának, legelső autójuk alkalmával elpusztuljanak.

A nyomozás során Huber feleségének kegyelet-érzésére való határozással tiltakozott apósa, anyósa és sógornője holttestének exhumálása ellen. Az exhumálást a bíróság ennek ellenére elrendelte és a boncolásnál mindhárom holttestnél nagy mennyiségű arzén jelenlétét állapították meg. Huber lakásán tiziféle mérget találtak nagy mennyiségben, ami elég lett volna több száz ember elpusztításához is. Huber a kihallgatás során bevallotta, hogy zsebében, hazulról eltávozott, állandóan veszedelmes mérgeket hordott.

A tárgyaláson, amely hétfőn kezdődött meg a müncheni törvényszék előtt, több tanu terhelően vallott Huber ellen. Huber felesége férjének ártatlansága mellett tett vallomást, azonban a többi tanuk mind a vádlott bűnösségét bizonyították.

Két napi tárgyalás után a bíróság kihirdette ítéletét, amely szerint a bíróság a Reindl-család tagjai ellen elkövetett gyilkosságot nem látja bebizonyítottnak és a vád alól Huber dr.-t felmentti. A Grimm-házaspár ellen elkövetett kísérlettel párosult rablás miatt a vádlottat tizenötévi fegyházra ítélték.

Jugoszláv bankjegyek bevonása. Az „Obzor“ jelentése szerint a jugoszláv állam által kiadott 10 dináros bankjegyeket bevonják s azokat a Narodna Banka minden fiókjában és levelezőintézte eifogadja beváltásra. Hat hónap elteltével, vagyis 1924. márciusában a bankjegyek értéküket teljesen elvesztik.

Érmék Budapeston. Az ezüst és aranyérmék árai Budapeston a következők: Az ezüst egykoronás 2000, kétkoronás 4000, ötkoronás 10000, forintos 5000, az arany tizkoronás 62000, huszkoronás 125000 korona.

Az élőállat szabad kivitelét kéri a gazdák. Megítjuk, hogy az új exportrezsim teljesen betiltja az élőállatok kivitelét és csak vágott, vagy feldolgozott állapotban lehet húst exportálni. Az er-

délyi gazdák ez ellen tiltakozó feliratot intéztek Sassu kereskedelmi miniszterhez, akitől az élőállatexport teljes szabaddátételét kívánják. A memorandum sorsa tizenhatodikán dől el.

Javult a lei.

A zürichi árfolyamok a svájci frank értékcsökkenése következtében általánosan emelkedtek és ezzel együtt a lei is javult. Párisban ma a leut 7.65-ön jegyezték. A mai árfolyamok a következők:

Aradi valutaárak. (Október 15.) Newyork 216, dollár 219. London 980, angol font 990. Páris 13.20, francia frank 13, Milano 9.80, líra 9.50, Prága 6.42, szokol 6.30, Budapest külföldi 85, belföldi 140, magyar korona 140, Zürich 38.60, svájci frank 39, Bécs 330, osztrák korona 330, Belgrád 2.50, dinár 2.30.

Temesvári valutaárak. (Október 15.) Newyork 214, dollár 221, London 972, angol font 980, Páris 13.10, francia frank 13, Zürich 38.40, svájci frank 38.50, Milano 9.80, líra 9.50, Belgrád külföldi 2.48, belföldi 2.38, dinár 2.35, Prága 6.38, szokol 6.35, Budapest külföldi 93, belföldi 141, magyar korona 137, Bécs 332, osztrák korona 328.

Bucuresti tőzsdezárlat. (Október 15.) Kifizetések: Páris 12.98, London 978, Newyork 216, Milano 9.80, Zürich 38.70, Bécs 0.0031, Prága 6.50, Budapest 0.0125. Valuták: Napoleon 800, márka 0.000015, léva 1.95, török líra 1.20, angol font 9.90, francia frank 13, svájci frank 39, líra 9.70, drachma 4, dinár 2.30, dollár 220, lengyel márka 0.0005, osztrák korona 0.0031, magyar korona 0.0080, szokol 6.40

Zürichi nyitás. (Október 15.) Amsterdam 218.75, Newyork 556.62.50, London 2525.50, Páris 34.07.50, Milano 25.4750, Prága 16.60, Budapest 0.03.0750, Belgrád 6.52.50, Bucuresti 2.60, Varsó 0.0006, Bécs 0.007850.

Zürichi zárlat. (Október 15.) Newyork 557.50, London 2545, Páris 34.25, Milano 25.57.50, Prága 16.60, Budapest 0.03.0750, Belgrád 6.5250, Bucuresti 2.60, Varsó 0.006, Bécs 0.007875.

Budapesti devizaközpont jegyzései. (Október 15.) Napoleon 69000, Belgrád 226—240, Berlin 0.0004—0.00006, Bucuresti 94—107, lei 95—108, London 87800—92200, angol font 88300—92700, Milano 880—935, líra 890—945, Newyork 19250—20350, Páris 1175—1241, francia frank 1196—1256, Prága 578—622, Varsó 0.0003—4.65, Bécs 0.002730—29.50, Zürich 3440—3660, svájci frank 3460—3680.

Budapesti értéknapi tőzsde. (Október 15.) Magyar Hitel 688 ezer, Osztrák Hitel 135.000, Salgó 552.000, Rima 100.000, Déli vasut 112.000, Államvasut 400.000, Kohó 700.000, Atlantica 70.500, Ganz Da nubius 5.200.000, Köszén 2.650.000, Papir 52000, Szlavonia 86000, Föld hitelbank 330.000, Viktoria 370 ezer, Kereskedelmi hitel 24000, Pesti magyar keresk. bank 1,120 ezer, Beocsini 1,050.000, Urikányi 1,300.000, Láng 145.000, Lipták 36.500, Schlick 107.000, Brassói 595.000, Zabolai 140.000, Baróti 24000, Cukoripar 33,250.000, Klottild 102.000, Temesi szesz 85.000, Hungária műtrágya 225.000, Olasz bank 40.000, Angol-Magyar bank 115.000, Leszámitoló 98.000, Magyar-Cseh bank 16.000, Nova 141.000, Kronbergeria 22.000, Közút 25.250, Csáky 58.000, Izzó 505.000, Magnezit 2,900.000, Viktória butor 18500, Ofa 525.000, Malmosoky 18000, Pesti Hazai 4,400 ezer.

Jarkaságok.

(Mikor beszélnek a nők legkevesebbet.) A párisi Figaro körkérdest intézett olvasóhoz, mondanák meg, melyik az a hónap, amikor a nők a legkevesebbet beszélnek. Tizezerszámra jöttek a válaszok, egyik furcsább a másikkal. Sokan a forró júniust és júliust nevezték meg, mert véleményük szerinti ezekben a hónapokban a meleg annyira elbágyasztja a nőket, hogy valósággal lusták beszélni. Akadtak tudósok, akik álláspontjukon kifejtették, hogy január, február hónapban beszél a nő legkevesebbet, mert a nagy hidegben fél a száját kinyitni, nehogy meghűljen. Május hónapot senki sem nevezte meg, mert tudvalevőleg ez a szerelem hava és ebben a hónapban ugyancsak beszédesebbek a nők. Kilenszáznegyven levéltrő azt állította, hogy szeptember és október a hallgatás hava, mert a melankólikus ősz valamit elszomerítő hatással van az emberre, különösen a nőre, aki ilyenkor veszi sürrün kezébe a tükröt, hogy megvizsgálja az új ráncokat. A legszellemesebb válasz azonban a következő volt:

— Véleményem szerint legkevesebbet a nők februárban beszélnek, mert ebben a hónapban van a legkevesebb nap...

Cenzorok:

Dr. ROMUL MÁGER

Öz. ifj. Taugner Jánosné szül. Sulyok Irén mélyen suított hitvese, id. Taugner János és neje szül. Somogyi Berta szülei, Elvira testvére, úgy az alólítottak, valamint számos rokon, ismerős és jóbarátai nevében mélyen megtört szívvél tudatják, hogy a felejthetetlen jó férj, fiu, testvér, rokon és jóbarát

ifj. Taugner János

f. évi október hó 11-én. életének 36-ik s boldog házasságuk 14-ik évében, hosszas szenvedés után Sibiuban (Nagyszebenben), a Mindenható bölcs rendelkezéséhez képest vissza adta nemes lelkét teremtettségének.

Az Istenben boldogult földi maradványai Sibiuból Aradra való szállítás után f. hó 16-án délután 3 órakor fogtak az alsó temető halottas-házából a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint a helybeli alsó temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gvázmise áldozat az elhunytak lelki üdvéért f. évi okt. 23-án, délelőtt 10 órakor fog a helybeli főtiszt. Minorita-átvák szentegyházában az egrek Urának bemutatni.

Drága emlékét mindenkor kegyelettel fogjuk megőrizni!

Nagyszeben-Arad, 1923. évi október hó 15-én.

„Kegyelet“ Bogcha Gyula temetkezési és hullaszállítási vállalat Arad, Str. Bratianu 7. (Weitzer J.-utca.) „Kegyelet“ Bogcha Gyula temetkezési és hullaszállítási vállalat Arad, Str. Bratianu 7. (Weitzer J.-utca.)

Angol szövetek gyári lerakata: télikabát raglán ruhaszövetek Székelynél, Arad, Piața A. Iancu Női divatárukban győ- (Szabadság-tér) 20. nyörű öszlujdenságok

MAGYAR FEJEK.

Wolff Károly.

A legszélsőbbek legszélsőbbike. Ki szeretné irtani minden liberálist és szociálistát. Reggelire, ebédre, vacsorára zsidót eszik. Udvari ember volt, az udvarnagyi bíróság elnöke, mégis az elsők közt esküdött föl a Károlyi köztársaságának, hogy azután a legesküdtebb ellensége és üldözője legyen.

Ki hozta? Hogy került vezető pozícióba? — senki sem tudja. A keresztény politika első napjaiban egyszer csak ő lett Budapest ura. Diktátora. Rémuralmat teremtett itt: régi tisztviselőket kidobott, újakat vezető állásba tett; Budapest politikája alatt teljesen lezüllett és a közgyűléseken olyan durva, piszkolódó hang kapott lábra, amilyen eddig soha sem volt. Ezeket a gyűléseket a botrányok jellemzik, amelyek egyszer-egyszer verekedéssé fajultak.

Türelmetlen és kérlelhetetlen. Ő a nemzetgyűlés egyetlen tagja, aki még csak köszönési viszonyban sincs más pártiakkal. Fogadalmat tett, hogy szociálistával, szabaddóművessel, liberálistával, zsidóval nem fog kezét. Barátait minden erővel segíti. Barátja azonban alig van. A parlamentben csak egyszer szólalt fel. Még csak közbe sem szólt soha. Rengeteg furcsa üzlet történik körülötte, de ő tiszta és intakt. Napról-napra kevesebb a hive. Nyomfalannul forog is eltűnni a közélet színteréről.

Tekintélyes külsejű, elegáns, barna ur. Aki mondják, csak ünnepeken szokott mosolyogni. Esténként azon gondolkodik, hogy mint lett ő Budapest ura? Mi is!

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Értesítés!

Értesítem a n. b. közönséget, hogy Dörner Jánosné a dr. Reményiné és Dörnerné női kalapszalonn cégből a mai napon békés uton kilépett és fenti céget ezentul dr. Reményiné női kalapszalonn cég alatt Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 12. szám I. em. alatt önállóan vezetem.

Huszonkettő évi e szakmabeli párisi és bécsi nagy jártasságom, valamint az a tény, hogy t. vevőközönségünket eddig is önállóan, közmegegyezésre szolgáltam ki, garancia arra, hogy női kalapszalonnom továbbra is a t. vevőközönség szeretetét és bizalmát fogja kiérdemelni. 5956

Dr. REMÉNYINÉ
női kalapszalonn

Str. Eminescu (Deák F.-utca) 12.

Felhívás.

Egy ügyfelem Steiner Jakab és fia Arad Str. Gen. Coanda 4. szám alatti üzletét megvenni szándékozik; felhívom esetleges hitelezőit, hogy követeléseiket három napon belül nálam jelentsék be, mert későbbben érkezettek figyelembe nem vétetnek.

Arad, 1923. october 15.

Dr. Böns Károly,

ügyvéd. Bul. Regele Ferdinand 4-81.

Minden külön értesítés helyett!

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel jelentik a forrón szeretett férj jóságos nagybácsi és önzetlen rokon

Rosenberg Arnold
bőrkereskedő

ideálisan becsületes életének 57-ik és harmónikus házasságának 24-ik évében folyó hó 14-én történt gyászos elhunytát

Temetése folyó hó 16-án kedden délután 1/4 órakor lesz a Strada Marasesti 2. (Kossuth-utca) 68. számú gyászházból.

Özv. Rosenberg Arnoldné szül. Pollák Olga özvegye. Anus és Piri nevű gyermekei. Özv. Dr. Pollák Mórné anyósa, testvérei, sógora, illetve sógornői. 5952

Oszi-téli raglánok

bőr kabát különlegességek divatos öltönyök

angol és német gyártmányu szövetek

tulhalmozott raktár csökkentése végett a

14085

legolcsóbban IOSIF MUZSAY

férfit, fiu és gyermekruha telepén,

ARAD, Városi színházzal szemben.

Egy darab szép fejlett 1/4 éves

LINCOLSHIRI TENYÉSZKAN

beltenyészet elkerülése (-) miatt **eladó: (-)**

Dr. Pető Ignác
Gazdaságában, Biléd.

Ugyanott kerestetik megvételre egy hasonló fajtájú kan. 5880

Kifutó fiu

jó fizetéssel felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

A takarékos háziasszony:

„Sidel”
fém tisztítót,
Azuroi
kékítő,
„Strax”
súroló és kézmosóport
használ. 14032

Minden üzletben kapható.

Gara Miklós

urloipészete és cipőfélsz-
részkészítő üzlete

Arad, Strada Corvin (Hunyadi-utca) 6.
Vállalja minden e szakba vágó munkák készítését pontos kivitelben. a legjutányosabb ártért! 13345

Jól bevezetett

gyári cég részvénytársaság létesítéséhez (-)
1-2 millióval érdekeltséget keres.

Levelek „Absolut biztos” jellegre KELET hírlapirodába Arad kéretnek 14034

Bérmaajándékok
szépek és olcsók

Grallert J. és Fia

óras és ékszerész cégneél kaphatók.

Arad, Bul. Regina Maria 8. (A drássy-tér 22.)

Régi ezüst-, arany- és platina tárgyakat s drágaköveket v. sárolunk. 595

Legszebb bérmaajándékok legolcsóbban kaphatók

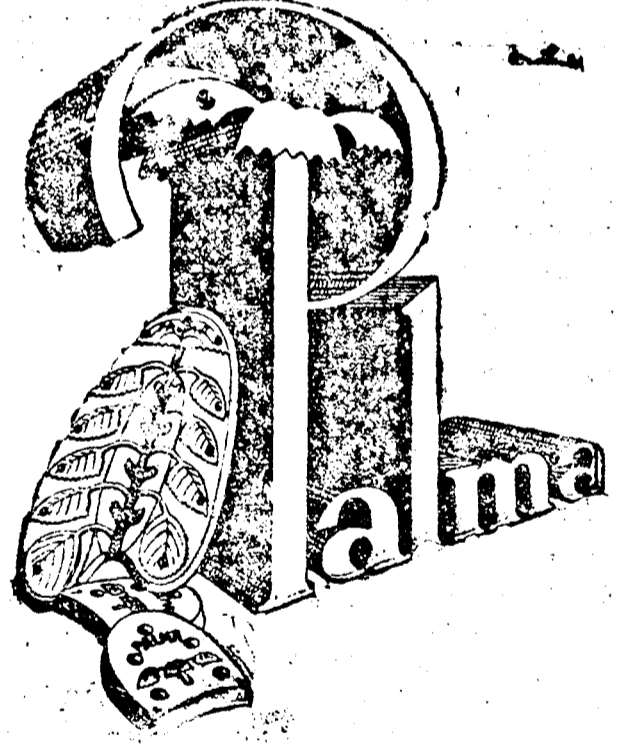
Hirsch Jenő óras és ékszerészne.

Arad, Str. Melianu (Forray- és Rákóczi-utca) sarok. 5949

Retorta faszenet, 1^a darabos meszet

jutányos árban prompt szállit

KLEIN és WEINER,
Str. Eminescu (Deák F.-u.) 24. Telefon 531.

MANOMETER

és mindenféle mérőműszereket készít, javításokat vállal:

Gáspár műszerész, Arad, Str. Maria No. 1.

Javítás végett beküldött műszereket rövid idő alatt vissza küldöm. **Telefon 315.**

DYRAM

NEMES ANYAGOKBÓL KÉSZÜLT
LEGJOBB CIPŐTISZTÍTÓZER.

Téli felöltő újdonságok legolcsóbban PLESZ ruhaáruházában Arad, szerezhetőek be

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.
Minden sor hirdetés ár 2 l.
Vastagabb betűvel 4 l.
A vastagabb betűvel kívánt szavakat négyzetével kell jelezni.
Hirdetéseket délután 5 óráig vesznünk fel.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
A legkisebb hirdetés ára 10 szögig 20 l.
A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztasson.

Levelezés.

BUBY DRAGA! Krószushoz méltó ajánlóköd felejthetetlen. Mindig előttem vagy. Reád gondolok. Veled foglalkozom. Milioszor esököllek. 5941

Alkalmazás.

HÁZISZOLGÁT keresek. Ki virágok kezeléséhez is ér. Cim Aradi Közlöny kiadóiban. 5459

JEGYZŐI teendőkhöz jártas, lehetőleg román anyanyelvű fiatalember havi 1200 lei fizetéssel és teljes ellátással felvétetik. Körjegyző, Nádas. 5860

OPERATÍVE dolgozó fogorvos asszisztens állást keres. Esetleg házvezetőnőnek magányos urhoz, vagy német kisasszonynak nagyobb gyermekek mellé azonnal elmenne. Ajánlatokat Aradi Közlöny kiadójába kér. 5943

HÁZVEZETŐNŐNEK ajánlkozok 28 éves úri asszony. Háztartás minden dolgában jártas. Cimeket Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 5945

IRNOK, több évi gyakorlattal, különösen adó és kataszteri ügyben jártas, alkalmazást keres. Cim Boldis József Tornea. 5947

HÁZMESTERNEK ajánlkozok idős, gyermektelen házaspár urilához. Cim: Wallinger hirdetőjében. 13345

KERESKEDELMI gyakorlattal, levelezésben jártas 25-30 év körüli nőtlen hivatalnok kerestetik. Ajánlatok bizonyítvány másolatokkal felszerelve „Aglis” jellegre Aradi Közlöny kiadójába. 5955

HÁZTARTÁS minden ágában jártas középkorú úriúr, magányos urhoz, vagy plébánoshoz ajánlkozok házvezetőnőnek. Cim Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13938

GÉPIRÓ perfect német, azonnali alkalmazást nyer. Könyvelésben jártas előnyben. Irásbeli ajánlatok fizetési igény megjelölésével Lazarovitz aradi fiókjához küldendők. Str. Berthelot 2. 5960

ÓNALLÓAN jól főző mindenest vagy szakácsnő, ki a takarításnál segítkezni, azonnal felvétetik Arad, Bulev. Dragalina (Apponyal-körut 7., 1. em., ajtó 2. 5962

Lakás.

EGYSZOBÁ butorral átadó. Str. Popa Ioan Russu (Luiza-utca) 1. 5940

URI EMBEREK állandó szállást nyertek. Cim Kelet hírlapirodában Arad. 14938

BUL. REGELE FERDINAND (Boros Béni-tér) földszintes, útszobás lakás, egyik szoba átalakítható üzletnek, eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13938

Vétel és eladás.

VASZON-ERNYŐ üzletbejárati főlé, használt, de jókarban, hozzá való teljes vasfelszereléssel eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5000

NŐI ÉS FÉRFI fehérneműt, asztali és ágyneműt, antik butorokat, porcellánokat, szőnyegeket, függönyöket, ezüst tárgyakat, stb. bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23.) I. em. pobb. 1000

SZŐRME kabátok, komplett háló és ebédlő berendezés, különböző butorok, utazó táskák, brilliás gyűrű, kézimunkák, ágyszerítők, store, garderoob szekrény, fehérnemű, tükör, kép, férfi, fiú és női télikabátok, dísz tárgyak, 3 m. fekete costum szövet, stb. eladó. Str. Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23.) I. em. jobb. 10000

FEHER-Szekeres, Fizika és Miklós-Katibinger német nyelvkönyv V. rész gimnázium VII. osztály részére megvétele kerestetik. Strada Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23.) I. em. jobbra. 1000

PRISS HAL érkezett Luttwák József céghez Calea Banatului. 5961

PHÖNIX-PALMA, gyönyörű dus, másfélméteres levelekkel eladó. Megtekinthető Arad, Strada Bratianu (Weitzar-utca) 10. szám, emelet, 11-1 óráig, 14038

HÁLO berendezés, fotelek, órák, szőnyegek, szekrények, vitrin eladó. Cim Aradi Közlöny kiadóiban. 5946

HASZNALT, üres hordók kaphatók Färber Lajosnál Arad, „Fekete kutya.” 5953

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnaszőnyegeket, ezüst gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Arad, Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.) 11895

A NŐV KERESELTRE VALÓ TEKINTETTEL sürgősen keresünk antik butorokat, perzsa szőnyegeket, festményeket, műtárgyakat, régi fegyver és porcelán tárgyakat, japán vázákat és ezüst ötvös munkákat. Vidéki meghívásra kiutazunk. Szépművészeti Szalon Arad, Ortutay-palota. 13573

Bérmaajándékokat aranyból 120 Lei, ezüstből 80.— Leitől kezdve ajánl: **Waldmann I** ókeresész, Arad, Piata Avram Iancu (Szabad-ság-tér) 14. a. 5948

Üzletátalakítás miatt 10% engedmény az összes cikkeknek!
Hoffmann Sándor-nál
Arad, Fischer Eliz épület.
Üzleti órák 8-12, 2-7-ig.
Sveolzi himzések, csipkék legnagyobb választékban.
Ruha és kalapbársonyok minden színben. 5954

Bükk és Cserhasáb Tűzifa!
Vaggontételekben azonnali szállításra megrendelhető
„LENNARUL” Herman și Comp. cégnél
ARAD, Calea Săgeana (Varjassy Lajos-utca) 70. Telefon 714.

IRÓGÉPEK, kellekek raktára, szakszerrá javító műhely. Szegiu, Arad, Piata Luther 3. Telefon 111. 13731

KÉZIMUNKÁHOZ legszebb előrajzolások Ernest kézimunka üzletében Aradon, színház mögött készíthetők. 5088

ELADÓ sürgősen és olcsón szép nagy világos ebédlő kredenc. Megtekinthető hétköznap délután 3-5 óráig Arad, Str. E. Ghiba Birta 26. (Variassy József-utca 16a) 5814

HASZNALT OLOM megvétele kerestetik Bővebbet a kiadóban.

Ingatlan.

STR. CONSISTORULUI (Batthyány-utcában) tőkebefektetésre alkalmas kisebb bérház 250.000 leiert eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13938

OLCSÓ HÁZ. Str. Sava Raicu (György-utca) 78. számú kis magánház 238 l-ös telekkel, azonnal elfoglalható lakással, 100.000 leiert eladó. Bettelheim-ügynökség Arad, Piata Imperatori Traian (Attila tér) 1-2. I. em. 6957

Üzletek.

JOFORGALMU fűszer üzlet korlátolt italmérséssel két szobás lakással eladó. Cim. Aradi Közlöny kiadóiban. 5963

HAROM szobából álló modern irodahelyiség a város központjában november hó 1-én kiadó. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 800

Ellátás.

KOSER, elsőrangú házikoszt kapható. Deutschné. Arad, Strada Cuza Vodă (Tökölly Imre-utca) 3. 13345

Oktatás.

PERFEKT francia és angol órát adó nő, vagy férfit keresek. Cim Aradi Közlöny kiadóiban. 400

Azonnal átad
kivánt romániai állomáson
cca 8000 calorías
sziléziai
darabos és kocka
szalonszenet
szobafűtési célokra,
akna és aprószenet
üzemi célokra, valamint
mosott speciális
kovács-szenet
üzemek és szénagyárosok részére
Prompt szállit:
üzemi darabos kokszoit
FERROCARBON
Szenekereskedelmi Társaság,
a sziléziai és belföldi közvállalkozások kizárólagos képviselői
TIMIȘOARA
Palatul „Agrar”
Telefon 9. 67
Fiók: Cluj, Calea Regele Ferdinand 70
Expositura: Petroșani és Kátowitz.

Különféle.

TEGNAPÉLŐTT (vasárnapon) délután 7-8 óra között Dáciától Marospartig elvesztett karcsatos női arany óra 6 brilliáns követ. Megtalálónak 116 jutalom. Dr. Nedelcu városi ügyész. 4944

PÁLYAZATI HIRDETMÉNY
A Csanádi Székeséptalan a dezsőházi (Seu-mic) aradmegyei római kath. tanítói állásra pályázatot hirdet. Jövedelmek: A törvényes felekezeti tanítói fizetés és bármikor visszavonható évi 12 köbméter tűzifa mint „graciálé”. Az agrárreformmal kapcsolatban földiletményre is van kilátás. Tannyelv magyar. Az okmányokkal felszerelt kérvények f. 6. október 19-ig a csanádi Székeséptalan címére Timisoara intézendők és küldendők. Pályázhatnak képesítetlen tanítók és tanítónők.
Timisoara, 1923. október hó 6-án.
5942 A csanádi Székeséptalan.

Női harisnyák 28.— Leitől. Férfi zoknik 18.— Leitől. Patent harisnyák 13.— Leitől. Női reform nadrág Lei 58.—
Bogyó A. harisnya és szabó kellekek üzletében Arad, Str. Eminescu 13.

Kosztosokat
november 1-től felveszek:
Oroian György vendéglős
„Diófa Aranyk”-hoz, Arad, Str. Alba Julia (Zsófia-utca) 8. 5951

KELICO nemes likőröt a legjobbak! „Ecca” hirdetőiroda. 18968

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépén. Kiadótulajdonos: Aradi nyomdászok.